

**TURUN
YLIOPISTO**

Näytöltä vaatekaappiin

Kuinka sosiaalinen media voi herättää 7–9 luokkalaisten kiinnostuksen tekstiilikäsittöiden tekemistä kohtaan?

Käsityökasvatus

Kandidaatintutkielma

Natalia Lentonen

Anni Liukkonen

17.6.2026

Rauma

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Tutkinto-ohjelma, oppiaine: Käsityökasvatus

Tekijät: Natalia Lentonen, Anni Liukkonen

Otsikko: Näytöltä vaatekaappiin – kuinka sosiaalinen media voi vaikuttaa 7–9 luokkalaisten kiinnostukseen tekstiilikäsitöiden tekemistä kohtaan?

Ohjaaja: Yliopistonlehtori Virpi Yliverronen

Sivumäärä: 48 sivua

Päivämäärä: 17.6.2026

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, voisiko sosiaalisen median hyödyntäminen yläkoulun tekstiilikäsitöissä lisätä innostusta ja mielenkiintoa oppiainetta kohtaan. Yläkoululaisten kiinnostuksen koulukäsitöitä kohtaan on havaittu laskeneen viime vuosina. On tärkeää löytää uusia keinoja motivoida nuoria tekemään käsitöitä. Sosiaalisesta mediasta löytyy lähes loputtomasti erilaisia käsityöideoita ja inspiraatiota. Tutkimuksessa selvitimme yläkoululaisten näkemyksiä sosiaalisen median mahdollisesta hyödyntämisestä käsityöntunneilla. Lisäksi selvitimme minkälainen käsityösisältö oppilaita motivoisi tekemään tekstiilikäsitöitä.

Tutkimuksessa käytetty aineisto kerättiin kyselyn ja haastatteluiden avulla. Kysely koostui avoimista kysymyksistä ja Likert-asteikkokysymyksistä, joiden avulla selvitettiin oppilaiden kokemuksia ja mielipiteitä käsitöiden teosta sekä somen käytöstä. Haastatteluissa haastateltiin yläkouluikäisiä oppilaita kyselyn pohjalta tehtyjen kysymysten avulla. Kyselyyn vastasi 23 kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaista oppilasta, joilla oli valinnaisaineena tekstiilikäsityö. Haastatteluun vastasi kolme 8–9 luokkalaista, joista osalla oli tekstiilikäsityöt valinnaisaineena ja osalla ei. Tutkimusjoukko koostui eteläsuomalaisista yläkouluikäisistä nuorista.

Tutkimuksen myötä selvisi, että nuorilla olisi kiinnostusta hyödyntää sosiaalista mediaa käsityön oppitunneilla. Tutkimusaineiston perusteella voidaan todeta, että nuorilla on vielä kiinnostusta käsitöiden tekoa kohtaan, vaikka tilastollisesti kiinnostus on laskussa. Useat kyselyyn vastanneet nuoret kertoivat harrastavansa käsitöiden tekoa koulun lisäksi myös vapaa-ajalla. Myös sosiaalisen median käyttö oli yleistä kyselyn otannan keskuudessa. Somen käyttö keskittyi kommunikoinnin ja sisällön kuluttamisen ympärille. Sisällön kulutus kohdistui muoti- ja lifestyle-sisältöön. Tutkimusaineiston perusteella myös käsityöhän liittyvät sisällöt ovat yleistä nuorten keskuudessa.

Tutkijoina meille oli oleellista saada tietoa nimenomaisesti nuorten omista ajatuksista koulukäsitöiden ja sosiaalisen median kytköksistä. Olimme positiivisesti yllättyneitä saamiemme vastausten laadusta. Nuorten kiinnostus aihetta kohtaan välittyi avointen kysymysten kautta. Useat oppilaat olivat kyselyn vastauksissa avanneet ajatuksiaan monisanaisesti ja kattavasti eikä vain lyhyesti ja pintapuolisesti, kuten olimme odottaneet.

Avainsanat: käsityö, tekstiilikäsityö, sosiaalinen media, nuoret, motivaatio

Sisällysluettelo

1	Johdanto	5
2	Sosiaalinen media nuorten arjessa ja oppimisessa	7
2.1	Älylaitteiden ja sosiaalisen median rooli 7–9 luokkalaisten arjessa	7
2.2	Sosiaalinen media inspiraation ja luovuuden lähteenä	8
2.3	Sosiaalisen median pedagoginen hyödyntäminen käsityön opetuksessa	9
3	Motivaatio ja kiinnostuksen herääminen tekstiilikäsityöissä	10
3.1	Motivaation peruskäsitteet	10
3.2	Sosiaalisen median vaikutus oppilaiden motivaatioon ja oppimiseen	10
3.3	Tekstiilikäsityöt yläkoulussa ja kiinnostuksen tukeminen	11
3.4	Teoreettinen viitekehys	12
4	Tutkimuskysymykset	14
5	Tutkimuksen toteutus	15
5.1	Tutkimuksen lähtökohdat	15
5.2	Aineistonkeruu	16
5.3	Tutkimusetiikka	17
5.4	Aineiston analyysi	18
6	Tutkimustulokset	22
6.1	Vastaajien taustatiedot	22
6.2	Inspiraation ja trendien vaikutus motivaatioon	24
6.3	Some osana tekstiilikäsityöiden oppimisprosesseja	28
6.4	Somen hyödyntäminen koulun tekstiilikäsityön oppitunneilla	30
7	Johtopäätökset	31
8	Pohdinta	35
	Lähteet	37
	Liitteet	41
	Liite 1. Kyselylomake	41

Liite 2: Tietosuojailmoitus	43
Liite 3: Nuorelle suunnattu tutkimusseloste ja suostumus osallistua tutkimukseen (kysely)	45
Liite 4. Nuorelle suunnattu tutkimusseloste ja suostumus osallistua tutkimukseen (haastattelu)	46
Liite 5. Huoltajille suostumus tutkimusyhteistyöhön -lupalappu (kysely)	47
Liite 6. Huoltajille suostumus tutkimusyhteistyöhön -lupalappu (haastattelu)	48

1 Johdanto

Nuorten lisääntyvä sosiaalisen median käyttö täyttää jatkuvasti uutisotsikoita. Kun Helsingin Sanomien hakupalstalle kirjoittaa sanat ”some” ja ”nuoret”, avautuu pitkä lista artikkeleita, joissa käsitellään sosiaalisen median aiheuttamia huolia. Helsingin Sanomien sivuilta löytyy uutisartikkeleita, kuten ”Oppimistulokset paljastavat, miten pahaa jälkeä some ja tekoäly nyt tekevät nuorten aivoissa”, ”Opettaja huolissaan: Osalla nuorista englannin kielen taito on ’hokematasolla’” ja ”Poliitikot haluavat someen ikärajan, mutta tutkijan mukaan ongelma on aikuisissa” (Chen, 2025; Suutari, 2025; Palokallio, 2025). Nämä ovat esimerkkejä siitä, kuinka painottuneesti keskustelu keskittyy sosiaalisen median haittoihin. Sosiaalinen media nähdään usein uhkana lasten ja nuorten kasvulle sekä oppimiselle. Aihetta voidaan lähestyä myös toisenlaisesta näkökulmasta. Oikein käytettynä sosiaalinen media voi motivoida ja inspiroida eri elämän osa-alueilla (Verkkohaltuun, n.d). Keskeistä olisikin ohjata nuoria hyödyntämään somea oppimisen ja taitojen kehittämisen välineenä jatkuvan viihdesisällön selailun sijaan.

Sosiaalisen median ympärillä käytävä keskustelu korostaa tyypillisesti sen negatiivisia puolia. Etenkin nuorten sosiaalisen median käyttöä kritisoidaan korkeiden ruutuaikojen ja ”doomscrollauksen” vuoksi. Aarnio (2022) kertoo doomscrollaus- ilmiön tarkoittavan hyvänolon tunteen hakemista jatkuvalla sisällön selaamisella ja informaation haalimisella. Usein ilmiö kuitenkin tuottaa ahdistuneisuutta ja lisää negatiivisia tunteita hyvänolontunteen sijaan (Aapola-Kari ym., 2025).

Vuoden 2014 opetussuunnitelmauudistus muutti käsityön opetusta merkittävästi. Käsityön perustaksi otettiin monimateriaalisuus, jonka myötä oppilaat eivät enää voineet valita teknisen käsityön ja tekstiilikäsityön välillä. Nykyään oppiaineen molempia osa-alueita yhdistetään 1–7 luokkalaisten koulukäsityöprojekteissa. Vasta peruskoulun kahdelle viimeiselle luokka-asteelle oppilaat saavat valita painotuksen toiseen näistä työtavoista, mikäli käsitöiden opiskelua haluaa jatkaa valinnaisaineen muodossa. Monimateriaalisen käsityön tavoitteena on vähentää sukupuolijakautuneisuutta ja lisätä nuorten osaamista käsityön eri osa-alueilla. (Hilmola & Autio 2017.) Tulokset eivät kuitenkaan ole vastanneet odotuksia. Esimerkiksi valinnaisen tekstiilikäsityön suosio on laskenut jopa 70 prosenttia. Tämän seurauksena valinnaisryhmiä ei synny. Käsityönopettajat arvioivat muutoksen

johtuvan siitä, että seitsemännellä luokalla käsitöitä opiskellaan melko pintapuolisesti. Opetussuunnitelman ja tuntijakojen muutosten seurauksena käsityötaitojen taso ja motivaatio ovat olleet laskussa nuorten keskuudessa. (Sipola, 2019.) Tämä on huolestuttavaa ja korostaa tarvetta etsiä uusia keinoja herättää nuorten kiinnostus oppiainetta kohtaan.

Monet nuoret hyödyntävät sosiaalista mediaa käsitöiden teossa (Selin, 2017).

Sosiaalisesta mediasta löytyy lähes loputtomasti erilaista käsityösisältöä. Esimerkiksi YouTubesta löytyy villasukan kantapään ohje, Pinterestistä inspiroituu villapaidan tekoon ja TikTokista havaitaan erilaisia variaatioita aloitussilmukan luontiin.

Perinteisten villasukkien neulonta on edelleen keskeisessä osassa tekstiilikäsitöiden oppimissisältöä. Nuorten maailman muuttuminen somen myötä tulisi huomioida kouluissa. Esimerkiksi TikTokissa oli muodissa vuoden 2025 loppupuolella ”Sailors slippers”. Kyseessä oli somevaikuttajan luoma ohje huovutetuille tohveille. Mitä jos villasukat korvattaisiinkin muodikkailla huopatossuilla? Sosiaalisessa mediassa ja erilaisilla nettisivustoilla on valtava määrä ilmaisia käsityöohjeita, joita voisi hyödyntää myös somessa muodissa olevien töiden toteuttamiseen. Voisiko tällaisten ajankohtaisten töiden tuominen opetukseen lisätä oppilaiden motivaatiota esimerkiksi neulomiseen ja huovuttamiseen?

Tässä tutkimuksessa keskitymme sosiaalisen median myönteisiin vaikutuksiin: inspiraation herättämiseen ja innostuksen luomiseen. Tavoitteena on löytää keinoja vahvistaa nuorten kiinnostusta käsitöihin. Haluamme selvittää, vaikuttaako some nuorten käsityömotivaatiosoon ja voisiko se toimia yhtenä ratkaisuna käsityökasvatuksen uudistamisessa.

Tässä työssä on käytetty tekoälyä kielenhuollon sekä sisällön jäsentelyn apuna. Käytetyt tekoälysovellukset ovat CoPilot ja Gemini. Tekijät ovat itse vastuussa kaikilta osin työn sisällöstä.

2 Sosiaalinen media nuorten arjessa ja oppimisessa

2.1 Älylaitteiden ja sosiaalisen median rooli 7–9 luokkalaisten arjessa

Älylaitteiden rooli nuorten elämässä on merkittävä. Älylaitteita ovat kaikki laitteet, jotka pystyvät olemaan yhteydessä internetiin. Monelle lapselle älylaitteet tulevat tutuksi jo ennen kouluikää. Kouluun mennessä lähes jokaisella suomalaisella lapsella on käytössään oma älypuhelin tai jokin muu älylaite. (Haasio, 2017.) Älypuhelimien yleistyessä myös ruutuaika on kasvanut huomattavasti. Ruutuaika ei ole enää paikkasidonnaista, vaan puhelin kulkee aina mukana ja on osa arkea. Älylaitteilla selaillaan päivittäin sosiaalista mediaa tai verkkolehtiä, kuunnellaan musiikkia, pelataan, jutellaan kavereiden kanssa ja katsellaan sarjoja, elokuvia tai YouTube-videoita. Tämän lisäksi yhä useammassa koulussa hyödynnetään älylaitteita opetuksessa. (Kosola ym., 2019.) Opetuksessa käytetään koulun tarjoamia älylaitteita kuten kannettavia tietokoneita tai taulutietokoneita eli tabletteja. Omia henkilökohtaisia älylaitteitaan oppilaat saavat käyttää oppitunneilla vain opettajan erillisellä luvalla syksyllä 2025 perusopetuslakiin tulleen muutoksen myötä. (Opetushallitus, 2025.)

Sosiaalisella mediallyä tarkoitetaan internetissä toimivia palveluita, joissa käyttäjät voivat olla yhteyksissä toisiinsa sekä jakaa ja kuluttaa sisältöä (Aapola-Kari ym., 2025). Näiden palveluiden toiminta perustuu jatkuvasti päivittyvään algoritmiin eli uutta sisältöä on tarjolla loputtomiin. Tällä tavalla sosiaalisen median palvelut saavat käyttäjänsä kuluttamaan mahdollisimman paljon aikaa alustoilla. (Kosola ym., 2019.)

Vuonna 2024 suosituimmat sosiaalisen median alustat yläkouluikäisten keskuudessa olivat WhatsApp, YouTube, Snapchat, Instagram ja TikTok. Näistä sosiaalisen median kanavista TikTok ja YouTube ovat tarkoitettu videoiden jakamiseen ja katseluun. Näiden lisäksi aikaisemmin lähinnä kuvien jakamiseen tarkoitettu Instagram on nykyisin myös suosittu alusta videoiden jakamiseen. WhatsApp ja Snapchat taas ovat sovelluksia, joissa käyttäjät viestittelevät keskenään. (Aapola-Kari ym., 2025.) Useimpien sosiaalisen median alustojen ikäraja on 13 vuotta. (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2025.)

Vaikka sosiaalisen median on todettu vähentävän kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta, on se monelle nuorelle myös tärkeä paikka solmia ja ylläpitää

kaverisuhteita (Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2024). Sosiaalisen median alustat tarjoavat mahdollisuuden tutustua ihmisiin, jotka jakavat samat harrastukset, mielenkiinnonkohteet tai arvot. Tämän vuoksi sosiaalisen median yhteisöt ovat erityisen tärkeitä nuorille, jotka eivät koe kuuluvansa joukkoon, esimerkiksi omalla luokallaan. (Haasio, 2017.)

2.2 Sosiaalinen media inspiraation ja luovuuden lähteenä

Käsitöiden tekeminen on viimevuosina noussut uudestaan suosioon ja sosiaalisen median rooli tämän kehityksen taustalla on merkittävä. Sosiaalisen median harrasteyhteisöt ovat vaikuttaneet etenkin nuorten käsityöinnostukseen. (Selin, 2017.) Taitoliiton (2024) teettämän tutkimuksen mukaan jopa puolet suomalaisista kertoo tekevänsä käsitöitä useamman kerran kuukaudessa. Sen sijaan vain 15 % suomalaisista ei ollut tehnyt mitään käsitöitä kuluneen vuoden aikana.

Käsitöiden harrastaminen voi välillä olla melko yksinäistä, sillä usein käsitöitä tehdään yksin kotona (Vilhunen ym., 2021). Sosiaalisen median alustat ovat tarjonneet aivan uusia mahdollisuuksia löytää käsityöyhteisöjä. Ennen käsityöharrastajat tapasivat toisiaan vain fyysisesti esimerkiksi kursseilla ja kerhoissa. Älylaitteiden ansiosta nykyään harrastajat voivat olla vuorovaikutuksessa toistensa kanssa sosiaalisen median välityksellä aikaan tai paikkaan katsomatta. (Vilhunen & Väänänen, 2026.) Sosiaalisen median käsityöryhmät eivät kuitenkaan ole vaikuttaneet negatiivisesti näihin perinteisiin käsityötapaamisiin. Sen sijaan käsityökurssien suosio on jopa kasvanut etenkin nuorten keskuudessa. Tämän lisäksi käsityöharrastajat tapaavat toisiaan esimerkiksi neulekahviloissa tai erilaisissa käsityötapahtumissa. (Selin, 2017.)

Sosiaalisen median alustoilla käsityöharrastajat jakavat omaa käsityösisältöään sekä seuraavat muiden käsityöharrastajien someprofiileja. Omissa profiileissaan ja käsityöryhmissä harrastajat jakavat käsityöprosessiensa vaiheita, kuvia valmiista töistä, käsityöohjeita tai – videoita sekä ideoita ja vinkkejä. Harrastajat saavat inspiraatiota ja motivaatiota muiden jakamasta sisällöstä. Tämän lisäksi sosiaalisessa mediassa voidaan myydä tai markkinoida käsityönä tehtyjä tuotteita tai esimerkiksi käsityöohjeita, materiaaleja ja käsityövälineitä. (Vilhunen & Väänänen, 2026.)

2.3 Sosiaalisen median pedagoginen hyödyntäminen käsityön opetuksessa

Opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus, 2014) käsityönoppiaineen yhdeksi tavoitteeksi on listattu tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen kokonaisessa käsityöprosessissa vuosiluokilla 7–9. Kokonainen käsityöprosessi sisältää suunnittelun, valmistuksen, dokumentoinnin sekä arvioinnin vaiheet (Kröger, 2020). Tämän lisäksi tavoitteena on ohjata oppilasta yhteisöllisen tiedon tuottamiseen ja jakamiseen verkkoympäristöissä (Opetushallitus, 2014).

Sosiaalista mediaa voidaan hyödyntää käsitöiden ideoinnissa, suunnittelussa sekä inspiraation lähteenä. Sosiaalisen median alustoilta kuten esimerkiksi Instagramista ja Pinterestistä löytyy lähes loputon määrä erilaisia käsityöideoita ja ohjeita. (Vilhunen & Väänänen, 2026.) On kuitenkin tärkeää, että ideoita ei suoraan kopioida internetistä vaan toteutettavassa käsityötuotteessa näkyy myös oppilaan oma ideointi ja suunnittelu. Valmistusvaiheessa voidaan käyttää erilaisia videotutoriaaleja opetuksen tukena. Videot ovat hyviä opetusmateriaaleja erityisesti silloin kun opitaan uusia taitoja, sillä video voidaan tarvittaessa pysäyttää tai sitä voidaan kelata takaisin alkuun niin monta kertaa kuin on tarpeellista. (Kröger, 2020.) Käsityöohjevideoita löytyy esimerkiksi YouTubesta ja TikTokista. Opetussuunnitelman perusteiden (Opetushallitus, 2014) mukaan dokumentointia suoritetaan koko käsityöprosessin ajan eli ideoinnista ja suunnittelusta tuotteen viimeistelyyn ja arviointiin saakka. Dokumentoinnin välineenä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa.

Opetussuunnitelman perusteiden (Opetushallitus, 2014) mukaan vuosiluokilla 7–9 oppilaat hyödyntävät tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisesti eri oppiaineissa. Oppilaille syntyy käsitys siitä, kuinka tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään jatko-opinnoissa ja työelämässä. Vuosiluokilla 7–9 opitaan käsittelemään ja tallentamaan tietoja turvallisesti. Tämän lisäksi opitaan, kuinka verkkoympäristöissä toimitaan eettisesti tekijänoikeudet ja tietosuojat huomioiden.

3 Motivaatio ja kiinnostuksen herääminen tekstiilikäsitöissä

3.1 Motivaation peruskäsitteet

Motivaatiolla tarkoitetaan toimintaa ohjaavaa ja ylläpitävää sisäistä tilaa. Motivaatio vaikuttaa siihen, minkälaisia valintoja ihminen tekee arkipäiväisessä elämässään. Esimerkiksi valitseeko oppilas lukea ja valmistautua kokeeseen hyvissä ajoin, vai viivytteleekö hän kokeeseen lukemista viimeiseen iltaan. (Lehtinen ym., 2016.)

Motivaatio voidaan eritellä sisäiseen- ja ulkoiseen motivaatioon. Ulkoisella motivaatiolla tarkoitetaan tilannetta, jossa motivaatio johtuu jostain ulkoisesta syystä kuten palkkiosta tai pakosta. Sisäisellä motivaatiolla sen sijaan tarkoitetaan tilannetta, jossa motivaation syntyyn ei tarvita ulkoisia kannustimia vaan harjoituksia tai suorituksia tehdään omasta halusta. (Lehtinen ym., 2016.)

Oppimismotivaatioteorioita on olemassa useita, kuten itsemääräämisteoria, odotusarvoteoria ja tavoiteorientaatioteoria. Näistä teorioista suosituin on tällä hetkellä Ryanin ja Decin (2017) kehittämä itsemääräämisteoria. (Salmela-Aro ym., 2018.) Tämän teorian mukaan ihmiset ovat synnynnäisesti uteliaita, aktiivisia, sosiaalisia ja kasvuun pyrkiviä. Itsemääräämisteorian mukaan ihmisen toimintaa ohjaa yksilön omat tarpeet ja toiminta perustuu valinnanvapauteen. (Ryan & Deci, 2017.) Tämän teorian perusteella voidaan siis ajatella, että oppilaita motivoi se, kun he saavat itse vaikuttaa siihen mitä tekevät (Salmela-Aro ym., 2018).

3.2 Sosiaalisen median vaikutus oppilaiden motivaatioon ja oppimiseen

Nuoret saavat suuren osan informaatiosta sosiaalisen median kautta. Sosiaalisesta mediasta voi saada paljon hyödyllistä ja paikkansapitävää tietoa, mutta myös virheellistä tietoa. Siitä syystä on erityisen tärkeää, että kriittistä lukutaitoa ja medianlukutaitoa opetetaan peruskoulussa. Kriittisyys onkin yksi keskeisimmistä opetussuunnitelman sisällöistä. (Oinas & Vainikainen, 2024.)

Sosiaalinen media tarjoaa monia mahdollisuuksia oppimiselle. Eri sosiaalisen median alustoilla voidaan seurata uutisia, oppia uusia taitoja ja jakaa sekä saada tietoa. Esimerkiksi vieraiden kielten oppiminen voi tapahtua lähes huomaamatta sosiaalista mediaa käyttäessä. Sosiaalisessa mediassa iso osa sisällöstä on englanninkielistä, joten lapset ja nuoret oppivat lähes väistämättä englannin kieltä selaillessaan näitä

sisältöjä. Kuitenkin sosiaalisesta mediasta opittu kieli voi olla hyvin erilaista kuin koulussa opetettava, esimerkiksi kielioppi ja oikeinkirjoitus ei sosiaalisessa mediassa aina ole täydellistä. Näin ollen sosiaalisesta mediasta opitusta vieraasta kielestä ei välttämättä ole hyötyä koulussa. (Kosola ym., 2019.)

Sosiaalisen median ja muiden älylaitteiden tarjoaman sisällön, kuten pelien, sarjojen ja elokuvien vaikutuksia lasten ja nuorten keskittymiskykyyn on tutkittu paljon. Tutkimukset ovatkin osoittaneet, että nopeatempoinen sisältö ja heti käden ulottuvilla oleva sosiaalisen median tarjoama maailma ovat heikentäneet pitkäjänteistä keskittymiskykyä. Tämänkaltaisen sisältö on kuitenkin melko tuore ilmiö, jonka vuoksi aiheesta ei vielä ole saatavilla pitkittäistutkimuksiin perustuvaa tietoa. Myös osa tutkimusten tuloksista on ristiriitaisia, sillä tietynlaisten ruutuajan sisältöjen on havaittu jopa parantavan keskittymiskykyä. Tällaisia sisältöjä ovat esimerkiksi opettavaiset ohjelmat ja pelit. (Kosola ym., 2019.)

3.3 Tekstiilikäsityöt yläkoulussa ja kiinnostuksen tukeminen

Käsitöitä opiskellaan peruskoulussa pakollisena oppiaineena ensimmäiseltä luokalta seitsemännelle luokalle saakka, jonka jälkeen käsityötä voi opiskella valinnaisena oppiaineena (Hilmola & Autio 2017). Valinnaisaineiden tarjonta voi kuitenkin vaihdella paikkakunnittain, sillä valinnaisaineille tarkoitettujen tuntien jakamisesta päättää opetuksen järjestäjä (Opetushallitus, 2014). Peruskoulussa opetettavassa käsityön oppiaineessa hyödynnetään sekä tekstiilikäsitöiden että teknisten käsitöiden työtapoja ja materiaaleja (Pöllänen ym. 2021). Perusopetuksessa ei siis opeteta erikseen tekstiilikäsityötä, lukuun ottamatta mahdollisia valinnaisaineita yläkoulussa. Tekstiilikäsityön työtavat ovat kuitenkin edelleen merkittävä osa koulukäsitöitä teknisen työn työtapojen rinnalla. (Hilmola & Autio 2017.)

Opetussuunnitelman perusteiden (Opetushallitus, 2014) mukaan vuosiluokilla 7–9 käsityön oppiaineen tavoitteena on, että oppilas oppii hallitsemaan kokonaisen käsityöprosessin, monimateriaalisia menetelmiä käyttäen sekä tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Käsitöiden avulla pyritään kehittämään monia arkielämän taitoja, kuten pitkäjänteistä työskentelyä, ongelmanratkaisutaitoja, luovuutta ja motorisia taitoja. Tavoitteena on myös onnistumisten kautta vahvistaa itsetuntoa ja minäpystyvyyden tunnetta. Minäpystyvyydellä tarkoitetaan yksilön

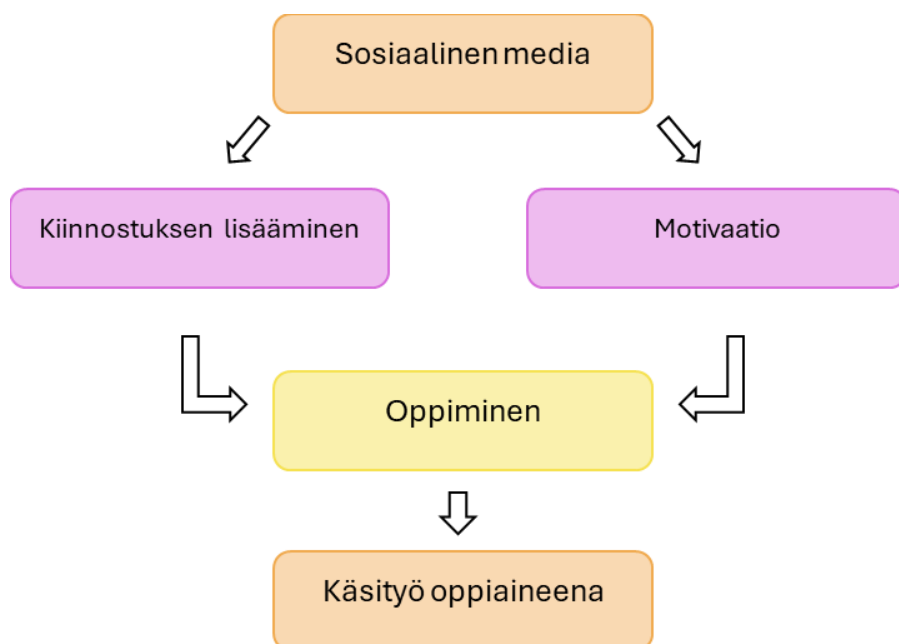
käsitystä omasta kyvykkyydestään selvitä erilaisista tehtävistä tai suorituksista (Lehtinen ym., 2016). Näiden taitojen lisäksi käsitöissä opitaan paljon käytännön taitoja, jotka edellä mainittujen taitojen lisäksi ovat myös hyödyllisiä arki-, työ- ja opiskeluelämässä (Opetushallitus, 2014).

Hilmolan ja Aution (2017) tekemän tutkimuksen mukaan seitsemäsluokkalaiset oppilaat, sukupuoleen katsomatta, pitävät käsityötä melko helppona, mutta myös tärkeänä oppiaineena. Kuitenkin pojat pitävät käsityön oppiainetta kiinnostavampana ja tulevaisuuden kannalta tärkeämpänä oppiaineena kuin tytöt. Monimateriaalisen käsityön on havaittu vaikuttavan negatiivisesti valinnaiseen käsityöhön hakeutumiseen. Käsitöitä ennen teknisen työn ja tekstiilityön työtapojen yhdistämistä monimateriaaliseksi käsityöksi opiskelleet oppilaat valitsivat huomattavasti todennäköisemmin käsityön valinnaisaineeksi kuin oppilaat, jotka opiskelivat monimateriaalista käsityötä.

Käsityö oppiaineena on muuttunut ajan kuluessa hyvin merkittävästi. Opetukseen sisältyy yhä enemmän teknologista osaamista. Perinteisiä käsityötapoja yhdistellään teknologian kehityksen tuomiin uusiin työtapoihin. Yläkouluikäisten nuorten arki on muuttunut huomattavasti teknologian kehityksen seurauksena. Älypuhelimista ja sosiaalisesta mediasta on tullut merkittävä osa nuorten arkea. Onkin tärkeää miettiä, kuinka nykynuorten mielenkiinnonkohteet saataisiin yhdistettyä käsitöiden opiskeluun, jotta motivaatio käsitöitä kohtaan säilyisi. Tulevaisuudessa käsityöopetukseen sisältyy yhä enemmän tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä. Sosiaalisen median ja muiden verkkoympäristöjen hyödyntäminen käsitöissä tukee itsemääräämisteoriassakin mainittuja sisältöjä kuten mahdollisuutta vaikuttaa omaan tekemiseen sekä merkityksellisyyden tunnetta. (Mommo ym., 2025.)

3.4 Teoreettinen viitekehys

Tutkimuksen teoreettisesta viitekehysmallista (Kuvio 1) käy ilmi tutkimuksemme kannalta keskeisimmät käsitteet. Tarkastelemme sosiaalisen median käsityösisältöjen vaikutusta nuorten kiinnostukseen ja motivaatioon tehdä tekstiilikäsitöitä. Motivaatio sekä kiinnostus oppiainetta kohtaan edistävät oppimista. Näiden käsitteiden perusteella tarkastelemme voisiko sosiaalisen median hyödyntäminen osana käsityöopetusta nostaa oppilaiden kiinnostusta käsityöoppiainetta kohtaan.

Kuvio 1. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys.

4 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksemme päätavoitteena on selvittää voisiko sosiaalisen median käsityösisältöjen hyödyntäminen yläkoulun käsityötunneilla vaikuttaa oppilaiden motivaatioon tehdä tekstiilikäsitöitä. Tavoitteena on myös selvittää minkälaiset käsityösisällöt oppilaita mahdollisesti kiinnostaa ja motivoi.

Tutkimusongelmaan etsimme vastauksia seuraavien tutkimuskysymysten avulla.

1. Minkälaisia vaikutuksia sosiaalisen median käsityösisällöillä voi olla yläkoululaisten motivaatioon tehdä tekstiilikäsitöitä?
2. Minkälaiset sosiaalisessa mediassa pinnalla olevat käsityöideat ja -ohjeet vaikuttavat oppilaiden innostukseen tehdä käsitöitä?

5 Tutkimuksen toteutus

5.1 Tutkimuksen lähtökohdat

Toteutimme tutkimuksen käyttäen kvalitatiivisia eli laadullisia tutkimusmenetelmiä. Laadullisella tutkimuksella pyritään saamaan tutkimusaiheesta syvä ymmärrys tiedon ja aineistonkeruun avulla. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on saada ratkaisu tutkimusongelmiin ilman tilastollisia menetelmiä tai muita määrällisiä keinoja käyttäen. (Kananen, 2014.) Laadullinen tutkimusmenetelmä antaa täydellisen totuuden sijasta kuvan ihmisen omista käyttäytymismalleista ja kokemuksista. Tämän kautta tutkija saa mahdollisuuden havainnoida ja saada tietoa ihmisten toimintaperiaatteesta tutkittavan aiheen alaisuudessa. (Vilkka, 2025.)

Hyödynsimme tutkielmassa sekä kyselyä että haastattelua aineistonkeruumenetelmänä. Kyseiset aineistonkeruumenetelmät tukevat toisiaan ja antavat mahdollisuuden saada syvemmän käsityksen tutkittavasta aiheesta. Tuomi ja Sarajärvi (2018) kuvaavat kyselyä ja haastattelua yksinkertaisina aineistonkeruumenetelminä. Heidän mukaansa on järkevää kysyä itse ihmiseltä hänen ajatuksistaan ja toiminnastaan, mikäli asiasta tahdotaan tietää jotain. Koska kohteena on nuorten innostuksen tutkiminen, on suotavaa kysyä nuorilta heidän kokemuksistaan ja mielipiteistään.

Kyselylomake mahdollistaa tutkimukseen osallistuvalla vaihtoehdon vastata itsenäisesti omalla ajalla kysymyksiin. Kyselylomakkeen täyttö antaa nuorelle mahdollisuuden pohtia omia vastauksia ilman painostusta, jonka tutkijan läsnäolo voisi aiheuttaa. Tutkimuksen kyselylomake koostuu kahdeksasta kysymyksestä, joista kolme on Likert-asteikkokysymyksiä ja viisi avoimia kysymyksiä.

Valitsemamme haastattelumuoto kallistui puolistrukturoidun haastattelun eli teemahaastattelun puoleen. Teemahaastattelu menetelmänä koostuu tilanteesta, jossa haastattelu keskittyy tiettyyn teemaan. Tämän teeman ympärille on muodostettu erilaisia kysymyksiä, joita haastattelija kysyy haastateltavalta. Vastausten pohjalta haastattelija voi halutessaan tilanteeseen sopivalla tavalla tarkentaa ja syventää kysymyksiä. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

5.2 Aineistonkeruu

Tutkimuksen kohteena olivat peruskoulussa tekstiilikäsitöitä opiskelevat 7–9 luokkalaiset oppilaat. Koska aineistonkeruun kohteena oli alaikäiset, tarvittiin tutkimuksen aloittamista varten erilaisia lupia. Aloitimme prosessin ottamalla yhteyttä viiden eri kunnan sivistystoimikuntaan ja kyselimme heidän tutkimuslupakäytänteistänsä. Saimme suoraan kahdesta eri kunnasta tutkimusluvat. Tämän jälkeen otimme paikkakuntien yläkouluihin yhteyttä ja kyselimme, olisiko heillä mahdollisuutta osallistua tutkimusaineiston keruuseen. Tutkimusta varten koululla täytyi olla yleinen tutkimuslupa voimassa tai vaihtoehtoisesti tutkimukseen osallistuvien oppilaiden huoltajilta piti saada erillisesti suostumus tutkimukseen osallistumisesta. Muutaman koulun kanssa yhteistyö keskeytyi juuri siihen, että yleisen tutkimuslupan voimassaolo uupui. Tällöin opettajat ilmoittivat resurssien ja aikataulun olevan niin tiukoilla, että eivät valitettavasti voineet osallistua tutkimukseen. Pääsimme kuitenkin hyödyntämään toisen kunnan myöntämää tutkimuslupaa, kun yhdellä koululla oli yleinen tutkimuslupa voimassa.

Yleisen tutkimuslupan ansiosta olimme siis saaneet huoltajilta suostumuksen antaa huollettavan osallistua tutkimuksen aineistonkeruuseen. Tämän jälkeen tarvitsimme vielä oppilaiden oman suostumuksen osallistua tutkimukseen. Tätä varten lähetimme käsityön opettajalle tulostettavaksi oppilaille jaettavat tutkimusseloste- ja tutkimuslupalomakkeet. Tutkimusselosteessa selitimme nuorten ikätason huomioon ottaen, miksi teemme tutkimusta ja mikä on tutkimuksen tarkoitus. Tutkimusselosteeseen liitettiin myös tietosuojailmoitus sekä pyydettiin tutkimukseen osallistuvan nuoren oma allekirjoitus, joka antoi meille luvan käyttää hänen antamia vastauksia aineistonkeruuseen. Kun oppilas oli tutustunut tutkimusselosteeseen ja antanut tutkimuslupan, pääsi hän vastaamaan kyselyyn.

Aineisto perustuu siis yhden Uudellamaalla sijaitsevan koulun oppilaiden sekä kolmen uusimaalaisen yksityishenkilöinä kuvatun nuorten vastauksiin. Kysely toteutettiin kahdelle valinnaisen tekstiilikäsityön ryhmälle ja vastauksia tuli 23 (N = 23) kappaletta. Vastaajista toinen ryhmä oli kahdeksasluokkalaisia ja toinen yhdeksäsluokkalaisia.

Kun olimme saaneet vastauksia kyselyyn, teimme välianalyysin. Kävimme läpi vastausten tasoa ja perusteellisuutta ja sitä kautta pohdimme, mihin kysymyksiin ja

aiheisiin tahdomme syvempiä vastauksia. Pohdintojen pohjalta valmistelimme haastattelua varten kysymyksiä, joita esittäisimme haastateltaville. Haastatteluun osallistui kolme Uudeltamaalta kotoisin olevaa nuorta. Haastateltavista kaksi oli kahdeksasluokkalaisia ja yksi yhdeksäsluokkalainen. Yhdellä haastateltavista oli valinnaisaineena tekstiilikäsityöt. Toiset kaksi olivat käyneet ainoastaan seitsemännellä luokalla vähimmäismäärän täyttäneet yhteiset käsityön oppitunnit.

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina erillisenä aineistonkeruumenetelmänä. Etsimme itse haastateltavat nuoret lähipiiristä eli koulut ja kunnat eivät olleet osallisina haastatteluun. Haastateltavien ollessa alaikäisiä, jouduimme jälleen hakemaan luvat erikseen jokaista haastateltavaa kohden. Haastateltavien huoltajilta pyydettiin suostumus tutkimusyhteistyöhön lomakkeella ja nuorilta pyydettiin tutkimuslupa. Suostumus tutkimusyhteistyöhön -lomakkeessa kerrottiin tutkimuksen tekijöistä ja selitettiin tutkimuksen tarkoitus auki. Tämän lisäksi lomakkeesta löytyi tietosuojailmoitus sekä lupapyyntö, jolla pyydettiin huoltajalta lupaa hyödyntää huollettavan antamia vastauksia osana tutkimusaineistoa. Haastateltavien nuorten tutkimuslupalomakkeena käytimme kyselyn yhteydessä käytetyn lomakkeen pohjaa, jonka muokkasimme haastattelumuotoon.

Kun saimme huoltajilta ja huollettavilta luvat, pääsimme järjestämään haastattelut. Jokainen haastattelu järjestettiin erillisinä yksilöhaastatteluina. Haastattelussa haastateltava kysyi nuorelta kysymyksiä ja tarkensi niitä tarvittaessa. Haastattelut äänitettiin puhelimen sanelusovelluksella, jonka jälkeen se liitettiin Word-tiedostoon litteroiden.

5.3 Tutkimusetiikka

Tutkimusetiikka on otettava huomioon jokaisessa tutkimuksen vaiheessa. Tutkimuksessa oleellista on huolehtia tutkimuslupa-asiat kuntoon tarvittavilta osialueilta. Aineistonkeruuta varten tarvitaan tutkimusluvat kunnilta ja kouluilta sekä aineistonkeruuseen osallistuvalla nuorelta ja hänen huoltajaltansa. Jokaisen lupalomakkeen yhteydessä on tietosuojailmoitus, joka kertoo, kuinka tietoja kerätään ja käsitellään osana tutkimusta. Tietosuojailmoituksella varmistetaan tutkittavien oikeuksien toteutuminen lakisääteisesti. Tarvittaessa esittelemme myös tutkimussuunnitelman, joka pystyy antamaan syvemmän selityksen tutkimuksen merkityksestä ja tavoitteista.

Tutkimuksesta ei voi päätellä osallistuneiden henkilöllisyyksiä, sillä kaikki tulokset esitetään täysin anonymisti. Kyselyssä kerättiin tutkimukseen osallistuvien oppilaiden luokka-asteet tutkimuslupien yhteydessä. Kyselyssä ei kuitenkaan kysytä nimiä, luokka-asteita tai muitakaan henkilökohtaisia tietoja. Vastaukset ovat siis täysin anonymmejä.

Haastateltavien iän ja luokka-asteen lisäksi tutkijoilla on tiedossa heidän nimensä. Haastateltavien tiedot ovat tiedossa aineistonkeruuvaiheessa, mutta aineisto pseudonymisoidaan ja raportoidaan nimettömänä. Kyselyllä ja haastatteluilla saatua aineistoa säilytetään 31.5.2028 saakka tietoturvallisin menetelmin Seafilessa. Aineistoa säilytetään tähän ajankohtaan asti, jotta voimme mahdollisesti hyödyntää sitä myös pro gradu -tutkielmassamme. Määräajan jälkeen aineisto hävitetään pysyvästi tietoturvallisin menetelmin.

Oppilaat voivat olla vastaamatta kyselyyn omasta tahdostaan tai siitä syystä, että heidän huoltajansa eivät ole myöntäneet lupaa tutkimukseen osallistumiseen. Kyselyyn vastaaminen on siis täysin vapaaehtoista. Vastaamisen voi lopettaa koska tahansa ja kyselystä voi jättäytyä pois vastaamisen kesken ollessa. Koska kysely on anonymi, ei siitä voi jättäytyä enää vastausten antamisen jälkeen pois. Emme pysty erottamaan yhtä tiettyä vastaajaa vastausten joukosta, joten vastausten lähettäminen tarkoittaa lopullista suostumusta niiden käyttöön tässä tutkimuksessa. Haastattelusta voi jättäytyä pois tai sen voi peruuttaa koska tahansa tutkimusprosessin kesken ollessa, koska yksittäiset haastateltavat pystymme tunnistamaan haastatteluaineistosta.

5.4 Aineiston analyysi

Kun olimme saaneet Webropol-kyselyyn vastauksia ja suorittaneet haastattelut, aloitimme aineiston läpikäymisen. Kävimme kyselystä ensin läpi vastauksia, jotka koskivat nuorten sosiaalisen median käyttöä ja kiinnostusta tehdä tekstiilikäsitöitä.

Olennaisten vastausten läpikäymisen jälkeen tyypittelimme aineistonkeruun kohteena olleet nuoret ryhmiin. Tyypittelyllä tarkoitetaan aineiston analysointia niin, että samoja piirteitä ja ominaisuuksia omaavat vastaajat luokitellaan kokonaisuuksien mukaan ryhmiin (Günther & Hasanen 2021). Nuoret jaettiin ryhmiin kyselyn kysymysten 1. ja 4. vastausten perusteella. Mikäli nuori oli valinnut kysymykseen 1.

(*Kuinka paljon kulutat sosiaalista mediaa päivässä (esim. TikTok, Snapchat, Instagram, yms.)?*) vastaukseksi "2–3 h", "4–5 h" tai "enemmän kuin 5 h", luokiteltiin hänet aktiiviseksi somen käyttäjäksi. Jos vastaukseksi oli valittu "en käytä somea" tai "0–1 h", luokiteltiin vastaaja epäaktiiviseksi somen käyttäjäksi.

Jos nuori oli valinnut vastaukseksi kysymykseen 4. (*Kuinka usein harrastat käsitöiden tekoa?*) "Teen käsitöitä koulussa ja usein vapaa-ajalla" tai "Teen käsitöitä koulussa ja silloin tällöin vapaa-ajalla.", luokiteltiin hänet aktiiviseksi käsitöiden tekijäksi. Jos taas vastaukseksi oli annettu "Teen käsitöitä ainoastaan koulussa." tai "Teen käsitöitä ainoastaan koulussa, eikä se ole oikeastaan minun juttuni.", luokiteltiin vastaaja epäaktiiviseksi käsitöiden tekijäksi.

Näitä vastauksia yhdistelemällä nuoret jaettiin neljään eri neljään ryhmään; 1) aktiiviset somen käyttäjät ja käsitöiden tekijät, 2) aktiiviset somen käyttäjät, jotka eivät tee aktiivisesti käsitöitä, 3) epäaktiiviset somen käyttäjät, jotka tekevät aktiivisesti käsitöitä sekä 4) epäaktiiviset somen käyttäjät ja käsitöiden tekijät.

Ryhmä 1 - aktiiviset somen käyttäjät ja käsitöiden tekijät

Ryhmä 2 - aktiiviset somenkäyttäjät, jotka eivät tee aktiivisesti käsitöitä

Ryhmä 3 - epäaktiiviset somen käyttäjät, jotka tekevät aktiivisesti käsitöitä

Ryhmä 4 - epäaktiiviset somen käyttäjät ja käsitöiden tekijät

	Mitä eri somen kanavia käytät (esim Instagram, Snapchat, TikTok, YouTube, yms.)?	Mihin käytät somea (esim. kommunikointiin, sisällön tuottamiseen, videoiden katsomiseen, yms.)?	Millaista somen sisältöä kulutat? Onko kulutettava sisältö koskaan muotiin painottunutta (katsotko esimerkiksi asuvideoita)?	Oletko törmännyt johonkin tiettyyn vaatekappaleeseen tai jonkin vaateen/asusteen ohjeeseen, joka herätti kiinnostusta tai jonka tahtoisit mahdollisesti itsekkin toteuttaa? Jos olet, niin mikä?	Voisiko somen hyödyntäminen koulukäsitöissä lisätä motivaatiota käsitöiden tekoon? Miten?
Vastaaja 1	Snapchat, Youtube, Instagram, VSCO, BeReal, Whatsapp	kommunikointiin, videoiden katsomiseen, inspiraatioon.	On, katson ompelu ja muoti videoita. Ja asu ideoita.	hammasharjapussi, housut ja kesätopit	Kyllä, koska somesta saa trendikkäitä ideoita ja kaavoja toisin kuin vanhoista kaavakirjoista
Vastaaja 2	You tube pinterest ja Instagram	ideointiin ja ohjeisiin koulussa käsitöissä ja kotona muuten vaan vähän kaikkeen	asuvideoita ja muuta tällaista	Erlaisiin villapapoihin ja villtteihin jotka ovat koristeellisia ja neulottuja tai virkattuja sekä ommeltuihin pehmoleluihin	en tiedä

Taulukko 1. Esimerkki värikoodatuista vastauksista taulukossa.

Ryhmittelyn jälkeen vastaukset kirjattiin taulukkoon ja koodattiin. Koodaus on yksi aineiston käsittelyn työvaiheista. Koodatessa aineistosta saatuja vastauksia luokitellaan toisilleen tyypillisten ominaisuuksien mukaan. (Juhila, 2021a.) Näin aineistoa oli helpompi analysoida. Vastaukset värikoodattiin samojen ominaisuuksien mukaan.

Värikoodatut vastaukset auttavat teemoittelussa. Teemoittelussa yhdistetään tutkimusongelma ja kerätty aineisto. Koodattu aineisto jaetaan laajempiin teemoihin. Tämä auttaa jäsentämään aineistoa siten, että sen avulla voidaan selvittää tutkimusongelma sekä vastaamaan tutkimuskysymyksiin. (Juhila, 2021b.)

Esimerkiksi kysymyksen ”Mihin käytät somea (esim. kommunikointiin, sisällön tuottamiseen, videoiden katsomiseen, yms.)?” vastauksissa ilmeni useampaan otteeseen ”ideointi”, ”inspiroituminen” ja ”juttelu”. Nämä kaikki sanat kuvaavat samaa tarkoitusta, joten vastaukset kirjoitettiin violetilla värillä (Taulukko 1). Näitä vastauksia käsiteltiin ”Inspiraation ja trendien vaikutus motivaatioon” teeman alla.

Teemat valittiin vastauksista niin, että ne käsittelivät tutkielman aihetta ja auttoivat tutkimuskysymyksiin vastaamisessa. Teemat muodostettiin siten, että ne käsittelivät inspiraation ja trendien vaikutuksia motivaatioon, somen hyödyntämistä oppimisalustana sekä somen mahdollisuuksia koulukäsitöiden teossa.

Tutkimuksen ensisijaisena aineistona käytettiin kyselystä saatuja vastauksia. Haastatteluilla pyrittiin saamaan tukea saatuun aineistoon.

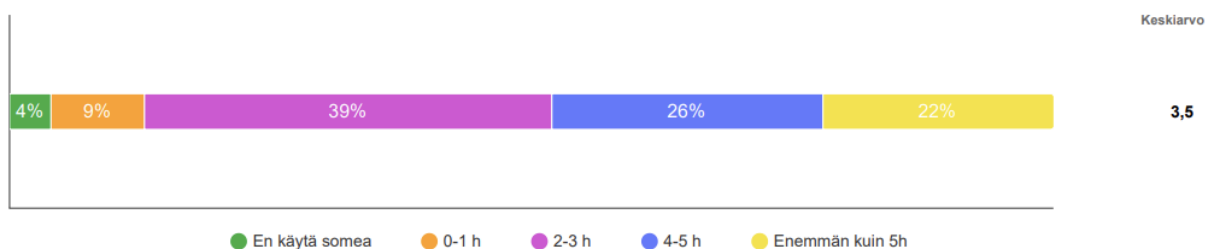
6 Tutkimustulokset

6.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyn alussa nuorilta kysyttiin heidän sosiaalisen median käytöstä. Kysymyksillä pyrittiin saamaan tietoa nuorten ajankäytöstä sosiaalisessa mediassa sekä siitä, millaisia somen kanavia nuoret käyttävät.

Kuinka paljon kulutat sosiaalista mediaa päivässä (esim. Tiktok, Snapchat, Instagram, yms.)?

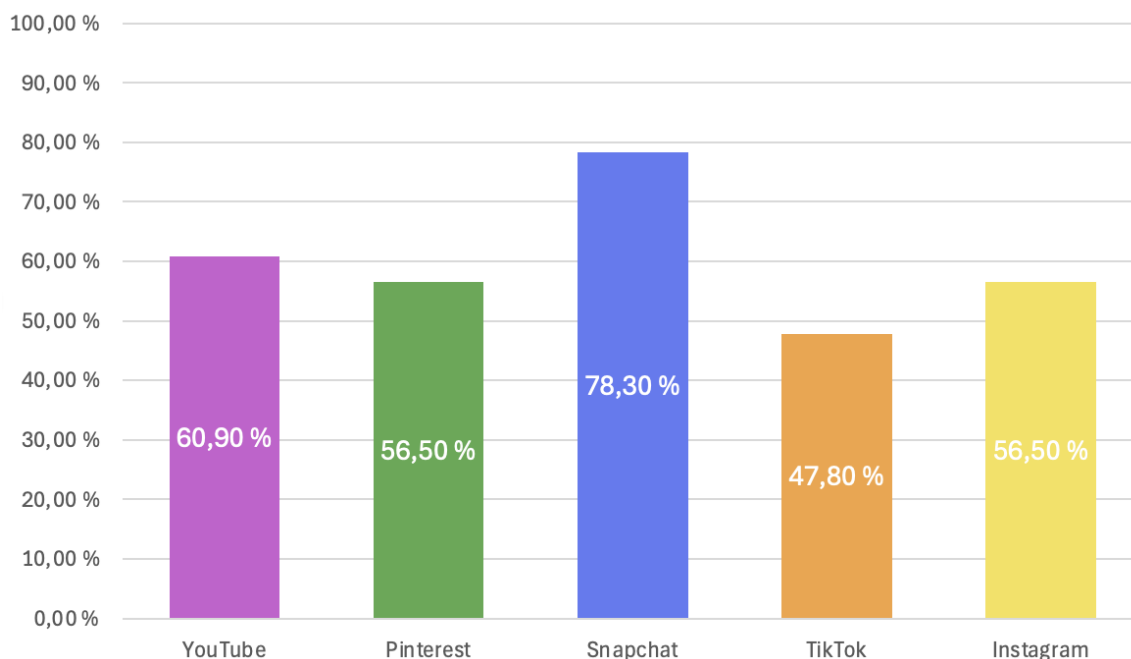
Vastaajien määrä: 23

	En käytä somea	0-1 h	2-3 h	4-5 h	Enemmän kuin 5h	Yhteensä	Keskiarvo	Mediaani
	1	2	9	6	5	23	3,5	3,0
	4,4%	8,7%	39,1%	26,1%	21,7%			
Yhteensä	1	2	9	6	5	23	3,5	3,0

Kuvio 2. Kysymys: Kuinka paljon kulutat sosiaalista mediaa päivässä?

Kuviosta (Kuvio 2) nähdään, että suurin osa vastaajista kertoi viettävänsä aikaa sosiaalisessa mediassa 2–3 h päivän aikana. Kuitenkin 21,7 % vastaajista ilmoittivat viettävänsä enemmän kuin 5 h somessa päivän aikana. Vain yksi 23:sta vastaajasta ilmoitti, ettei käytä sosiaalista mediaa.

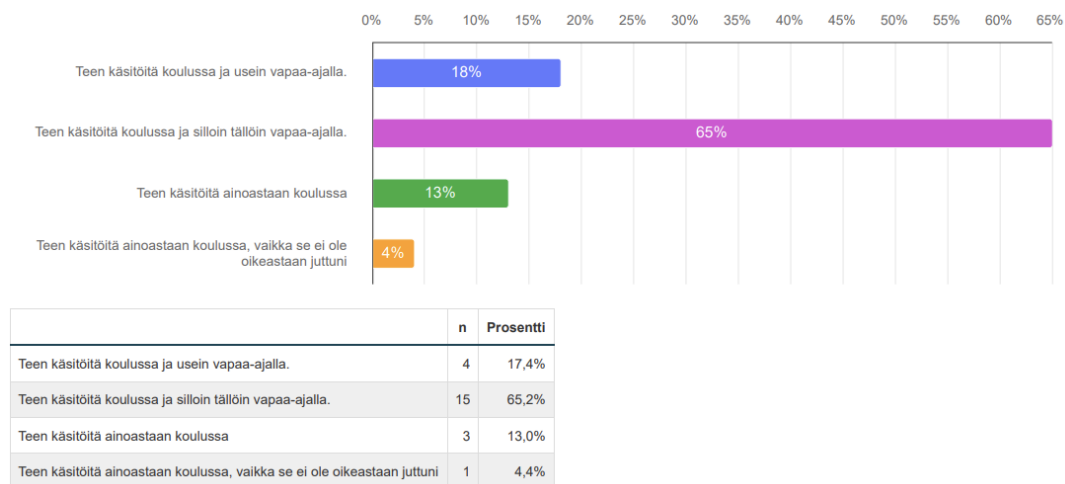
Kuvio 3. Kysymys: Mitä eri sosiaalisen median kanavia käytät? (Esimerkiksi Instagram, Snapchat, TikTok, YouTube, yms.)

Kun nuorilta kysyttiin, millaisia kanavia he käyttävät somessa, nousivat vastauksissa eniten ylös kuviossa (Kuvio 3) esitellyt sovellukset. Kyselyn mukaan käytetyin sovellus nuorten keskuudessa oli Snapchat, jota 78,3 % vastaajista mainitsi käyttävänsä. Toiseksi eniten käytetty sovellus oli YouTube ja kolmannen sijan jakoivat Pinterest ja Instagram.

Sosiaalista mediaa käsittelevien kysymysten jälkeen nuorilta tiedusteltiin heidän tekstiilikäsitöiden harrastuneisuudesta. Nuorilta kysyttiin, kuinka usein he harrastavat tekstiilikäsitöiden tekoa.

Kuinka usein harrastat tekstiilikäsittöiden tekoa?

Vastaajien määrä: 23

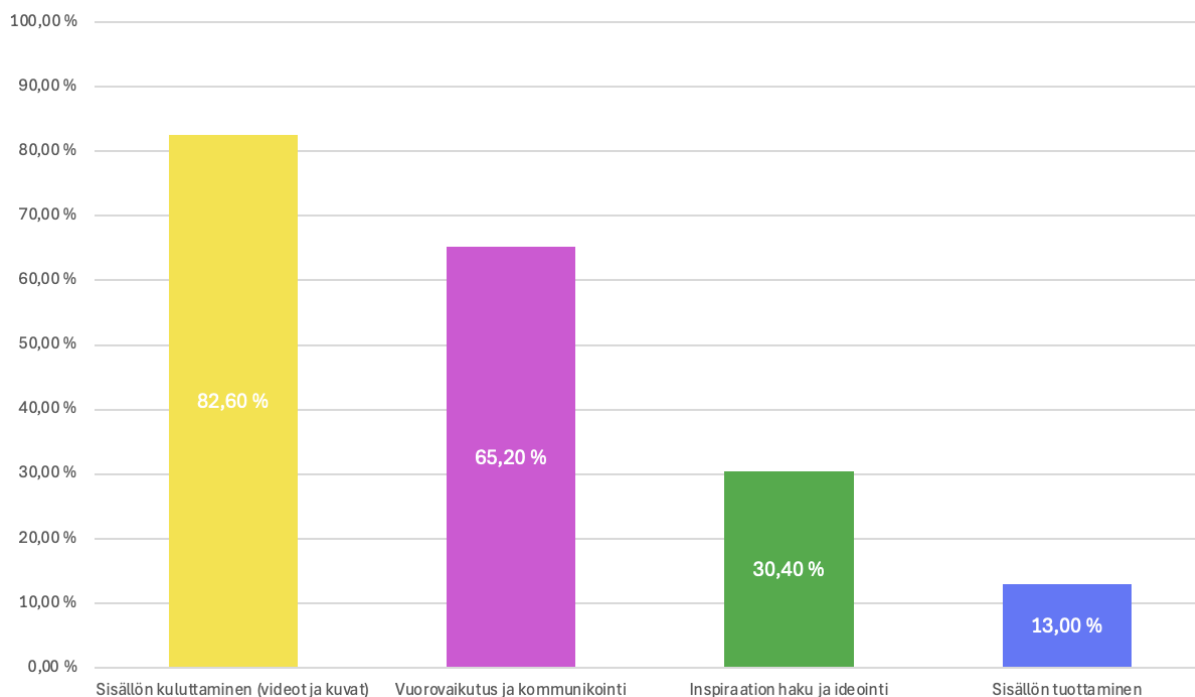

Kuvio 4. Kysymys: Kuinka usein harrastat tekstiilikäsittöiden tekoa?

Suurin osa, eli 82,6 %, vastasi tekevänsä tekstiilikäsitöitä koulussa ja vapaa-ajalla kuvioista (Kuvio 4) päätellen. Vastaajista 17,4 % kertoi tekevänsä tekstiilikäsitöitä ainoastaan koulussa.

6.2 Inspiraation ja trendien vaikutus motivaatioon

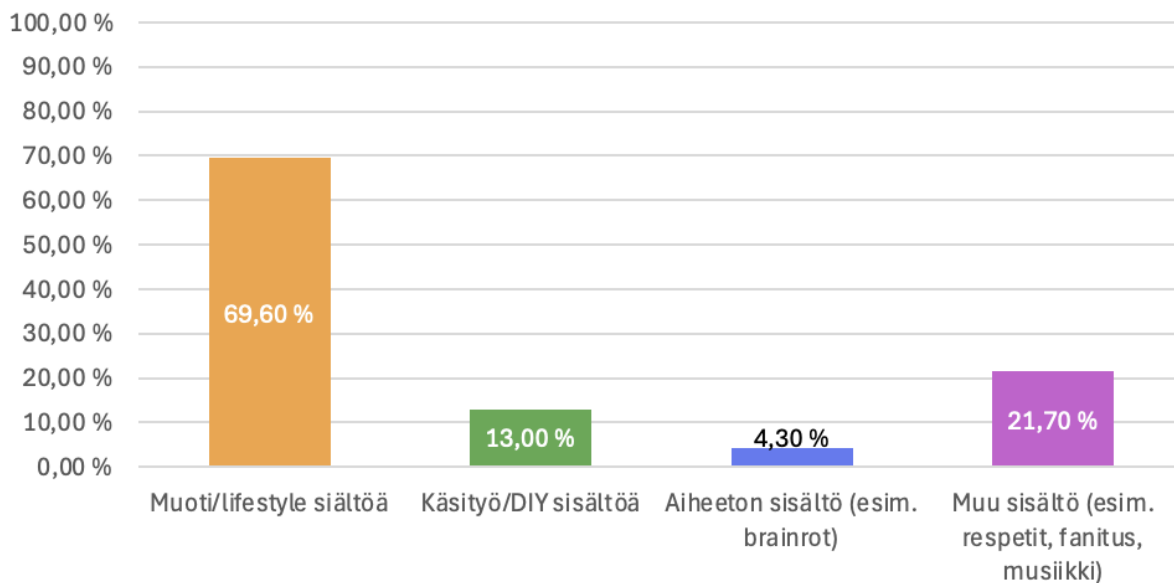
Tällä teemalla pyrimme selvittämään, mitä nuoret tekevät somessa ja onko somen käytöllä vaikutusta motivaatioon.

Kuvio 5. Kysymys: Mihin käytät somea (esim. kommunikointiin, sisällön tuottamiseen, videoiden katsomiseen, yms.)?

Kuviosta (Kuvio 5) nähdään, millaiseen tarkoitukseen nuoret hyödyntävät sosiaalista mediaa. Avoimen kysymyksen vastaukset jaetaan neljään pääryhmään. Vastauksista käy ilmi, että somea käytetään pääasiassa sisällön kuluttamiseen, vuorovaikutukseen ja kommunikointiin sekä inspiraation hakuun ja ideoimiseen. Vain 13 % vastaajista kertoo tuottavansa itse sisältöä someen. 30,4 % kertoivat hakevansa inspiraatiota sosiaalisesta mediasta, mutta yksi vastaajista mainitsi käyttävänsä somea tarvitessaan ohjeita koulukäsitöiden tekoon.

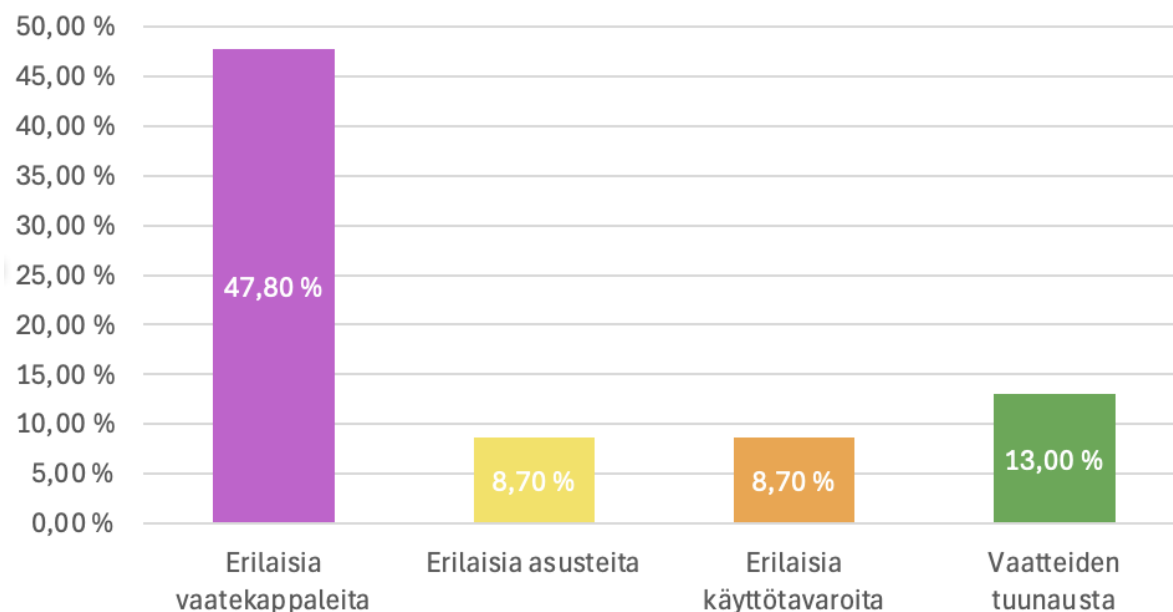
Ainoastaan ryhmiin 1 ja 2 kuuluvat vastaajat kertovat käyttävänsä sosiaalista mediaa vuorovaikutus ja kommunikointi -välineenä. Somen hyödyntäminen ideoinnin ja inspiraation lähteenä käy ilmi vain ryhmiin 1 ja 3 kuuluvien jäsenten vastauksista.

Kuvio 6. Kysymys: Millaista somen sisältöä kulutat? Onko kulutettava sisältö koskaan muotiin painottunutta (katsotko esimerkiksi asuvideoita)?

Kun kyselyyn vastanneilta kysyttiin, millaista sosiaalisen median sisältö on kulutettavilla alustoilla, nousi jopa 69,6 %:lla vastanneista esille muoti ja lifestyle sisältö. Lifestyle-termillä tarkoitetaan elämäntapaa ja -tyyliä (Suomi Sanakirja, n.d.a). Käsityö ja DIY sisältöä kulutettiin vastanneista 13 %:n puolesta. DIY-sanalla tarkoitetaan itsetekemistä. Se on lyhenne sanoista "Do It Yourself" ja sillä tavoitellaan sitä, että ihmiset tekisivät itse asioita ennemmin, kuin ostaisi uutena tai palkkaisi jonkun toisen tekemään ne itsensä puolesta. (Suomi Sanakirja, n.d.b.)

Ryhmiä 1, 2 ja 3 jäsenten vastauksissa käy ilmi, että osa heistä kulutti muoti ja lifestyle sisältöä. Käsityö ja DIY sisältöä esiintyi ainoastaan ryhmään 1 kuuluvien vastauksissa.

Kuvio 7. Kysymys: Oletko törmännyt johonkin tiettyyn vaatekappaleeseen tai jonkin vaateen/asusteen ohjeeseen, joka herätti kiinnostusta tai jonka tahtoisit mahdollisesti itsekkin toteuttaa? Jos olet, niin minkä?

Kuvion (Kuvio 7) kysymyksessä nuorilta tiedusteltiin, onko somesta löytynyt inspiraatiota herättäviä ideoita käsitöiden tekoon. Vastaajista 47,8 % vastasi nähneensä somessa jonkinlaisen vaatekappaleen, jonka he itse tahtoisivat toteuttaa. 13 % kertoi nähneensä erilaisia vaatteiden tuunaus ideoita somessa. Vastauksissa nousi myös esiin erilaiset asusteet sekä erilaiset käyttötavarat.

Olen, kaikenmaailman eri vaatekappaleet, niitä on lukematon määrä.
(Vastaaja 22 kuvion 7 kysymykseen.)

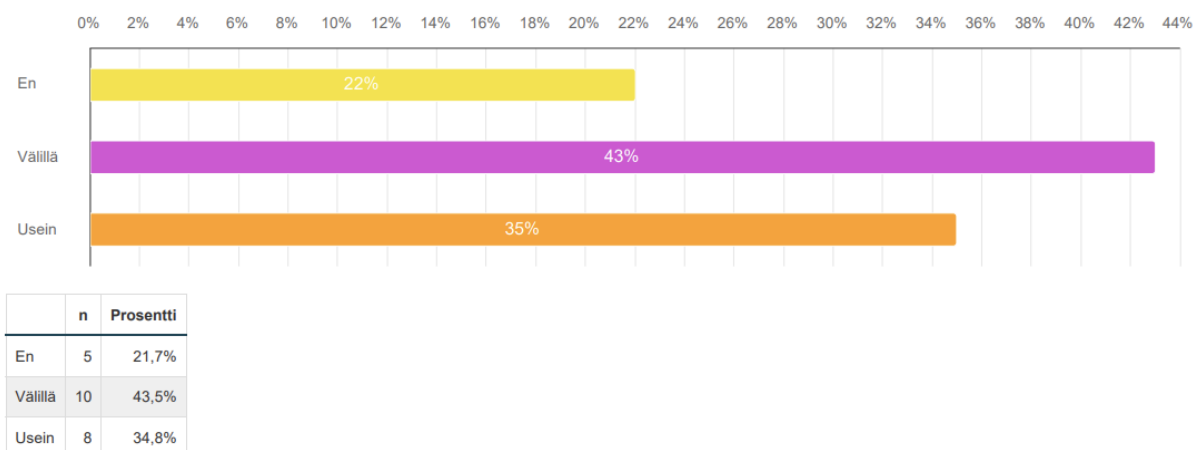
Vaatteiden tuunaus nousi ylös myös jokaisessa haastattelussa. Haastateltu 1 kertoi inspiroituneen somen vaikutuksesta tekemään vaatteiden tuunausta vapaa-ajalla. Haastateltu 2 taas kertoi törmänneensä somessa erilaisiin ”triffflip” videoihin, joiden tarkoituksena on tuunata kirpputoreilta ostettuja vaatteita omaa tyyliä edustaviksi. Haastateltu 3 kertoi tehneensä koulukäsitöissä vaatteiden tuunausta.

6.3 Some osana tekstiilikäsitöiden oppimisprosesseja

Tämän teeman avulla pyrimme selvittämään, miten tutkimustuloksista saatujen vastausten perusteella somea voisi hyödyntää oppimisen näkökulmasta ja millaisia asenteita nuorilla olisi tällaista oppimistapaa kohtaan.

Jos teet käsitöitä vapaa-ajalla, käytätkö käsityöprojekteihin apuna somesta löytyviä tutoriaaleja (esimerkiksi YouTube- tai TikTok-videoita)?

Vastaajien määrä: 23

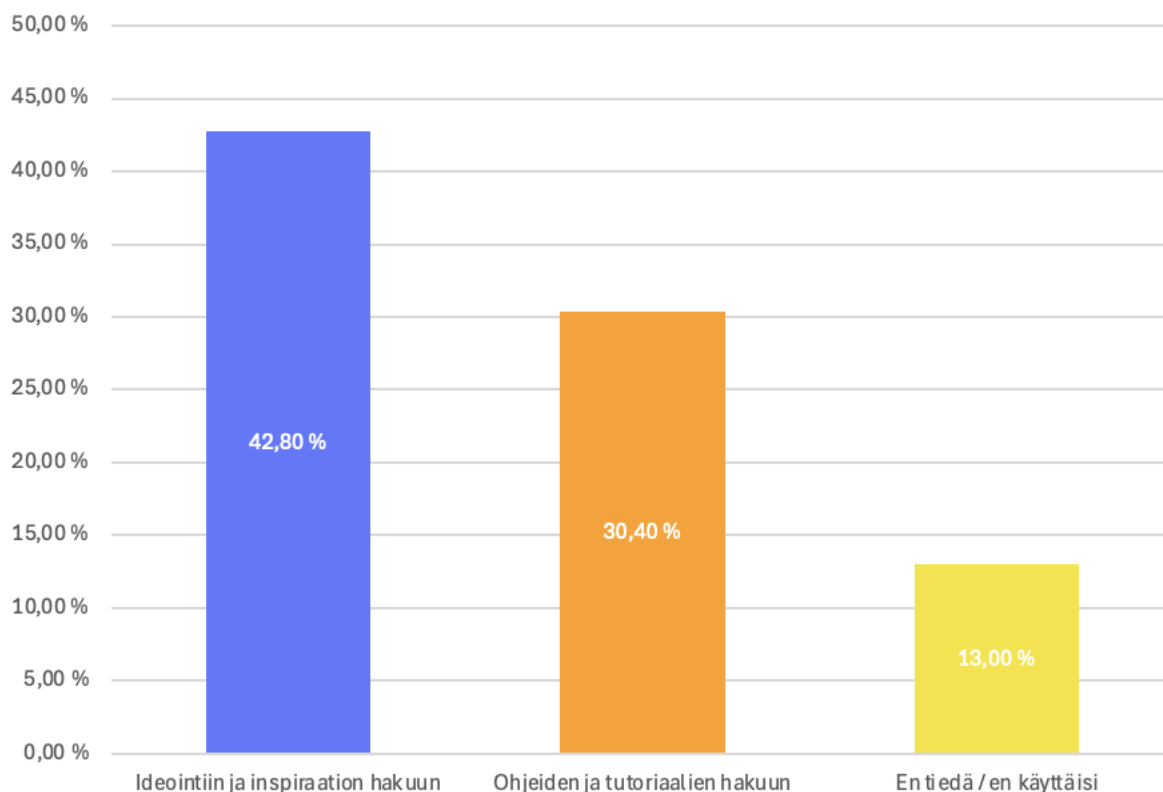

Kuvio 8. Kysymys: Jos teet käsitöitä vapaa-ajalla, käytätkö käsityöprojekteihin apuna somesta löytyviä tutoriaaleja (esimerkiksi YouTube- tai TikTok-videoita)?

Somen ja käsitöiden yhdistelyn yleisyys näkyy kuviosta (Kuvio 8). Vastaajista 78,3 % kertovat hyödyntävänsä somea välillä tai usein vapaa-ajan tekstiilikäsityöprojekteissa.

Haastattelujen yhteydessä nuorilta kysyttiin ”Miten sinä hyödyntäisit somea tekstiilikäsitöissä, jos sinulla olisi siihen mahdollisuus? Hyödyntäisitkö?”. Kaikki haastatellut mainitsivat vastauksissaan tutoriaalien ja ohjeiden katsomisen.

Haastateltu 3 totesi, että somen hyödyntäminen voisi toimia hyvin aloittelijoille. Hän perusteli kantansa sillä, että aloittelevalla käsitöiden tekijälle voisi olla helpompi katsoa lyhyiden videopätkien kautta työvaiheita, etenkin jos työvaiheiden kanssa tarvitaan enemmän neuvontaa.

Kuvio 9. Kysymys: Voisiko somen hyödyntäminen koulukäsitöissä lisätä motivaatiota käsitöiden tekoon? Miten?

Kuviosta (Kuvio 9) esiintyvän kysymyksen vastauksista 42,8 % vastaajista on sitä mieltä, että somen käyttö voisi antaa ideoita ja auttaa inspiraation haussa. Myös ohjeiden ja tutoriaalien hyödyntäminen mainitaan 30,4 %:ssa vastauksista.

Kyllä. Somesta löytyy paljon hienoja ideoita ja inspiraatiota käsitöihin, ilman niitä motivaationi käsitöihin olisi varmasti PALJON alempi. (Vastaaaja 3 kuvion 9 kysymykseen.)

Kuvion 7 kysymyksestä saaduilla vastauksilla saadaan osviittaa siihen, millaisia töitä some inspiroi toteuttamaan käsitöiden teossa. Vastauksissa eniten nousi esille somessa nähdyt vaatekappaleet sekä tuunausprojektit.

Ryhmien 1 ja 3 jäsenten vastauksien joukossa erilaiset vaatekappaleet, asusteet sekä käyttötavarat nousivat esiin. Tuunauksesta kiinnostuneita ja inspiroituneita esiintyi ainoastaan ryhmän 1 vastaajista. Ryhmien 2 ja 4 jäsenistä kukaan ei ollut törmännyt inspiraatiota herättävään sisältöön sosiaalisessa mediassa.

6.4 Somen hyödyntäminen koulun tekstiilikäsityön oppitunneilla

Tämän teeman tarkoituksena on selvittää, miten ensimmäinen teema ja toinen teema kohtaavat periaatteessa. Motivaation herättäminen ja oppimisprosessien saatavuuden lisääminen ovat keskeisiä asioita, joita tekstiilikäsitöiden opetuksessa tarvitaan. Nämä ovat oleellisia osa-alueita opetuksessa sekä tukevat oppimista luomalla innostusta ja onnistumisen tunteita käsityöprojektien yhteydessä.

Kuviossa 5 esiintyvään kysymykseen saatujen vastausten perusteella nuoret käyttävät jo valmiiksi sosiaalista mediaa inspiroitumiseen sekä ideoiden hakuun.

Kuviossa 6 taas huomataan, että nuorten kuluttamassa some sisällössä keskeisessä osassa ovat muoti ja lifestyle sekä käsityöt ja DIY-projektit.

Kuvion 9 kysymyksessä vastauksista voidaan päätellä, että 87 % vastaajista on sitä mieltä, että somea hyödyntämällä voidaan lisätä motivaatiota käsitöiden tekoon.

Joo koska sit voit tehdä just sitä mitä ite haluaa ja sit se tois lisää mediaosaamista. (Vastaaaja 14 kuvion 9 kysymykseen.)

Joo! Somessa on laajempi ja ajankohtaisempi valikoima, toisin kuin koulun vanhoissa kirjoissa. (Vastaaaja 10 kuvion 9 kysymykseen.)

Kysymykseen vastanneista 13 % eivät tiedäneet tai eivät kokeneet hyödylliseksi somen käyttöä osana koulukäsitöitä. Nämä vastaajat koostuivat ryhmien 1 ja 4 jäsenistä. Suurin osa kuitenkin koki, että somen hyödyntämisestä voisi olla etua ja se voisi auttaa esimerkiksi inspiraation ja ohjeiden hakuun.

7 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää sosiaalisen median mahdollisia vaikutuksia yläkoululaisten motivaatioon tehdä tekstiilikäsitöitä. Aihe on tärkeä tutkittavaksi, sillä nuorten kiinnostus koulukäsitöitä kohtaan on laskenut. Älylaitteiden ja erityisesti sosiaalisen median rooli nuorten arjessa sen sijaan on kasvanut merkittävästi viimevuosina. Tutkimuksessamme halusimme saada selville nuorten ajatuksia sosiaalisen median alustojen hyödyntämisestä tekstiilikäsityöntunneilla.

Tutkimuksen tulosten perusteella oppilaat suhtautuisivat hyvin avoimesti ja positiivisesti sosiaalisen median hyödyntämiseen käsityönopetuksessa. Vastauksista käy ilmi, että oppilaat hyödyntäisivät sosiaalista mediaa ideointi- ja suunnitteluvaiheessa. Sosiaalinen media onkin täynnä erilaisia käsityöharrastajien jakamia ideoita ja inspiraatiota (Vilhunen & Väänänen, 2026). Ideoinnin ja suunnittelun lisäksi oppilaat hyödyntäisivät sosiaalista mediaa myös valmistusvaiheessa katselemalla esimerkiksi ohjevideoita. Visuaaliset ohjeet voivat helpottaa esimerkiksi uuden käsityötekniikan oppimista ja käsityöprosessin kokonaiskuvan hahmottamista (Kröger, 2020).

Tutkimuksemme aineistosta kävi ilmi, että nuoret itse hyödyntäisivät sosiaalista mediaa käsityöprosessin ideointi-, suunnittelu- ja valmistusvaiheissa. Sosiaalista mediaa on kuitenkin mahdollista hyödyntää jokaisessa kokonaisen käsityöprosessin vaiheessa. Opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus, 2014) mainitaan, että dokumentointia suoritetaan koko käsityöprosessin ajan tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Dokumentoinnissa voisi hyödyntää esimerkiksi yksityisiä Instagram-profiileita, joita vain opettaja tai opettaja muiden oppilaiden kanssa pääsevät seuraamaan. Instagram-profiiliin olisi helppo rakentaa portfoliotyypistä oppimispäiväkirjaa.

Keräämästämme aineistosta käy ilmi, että nuoret viettävät paljon aikaa sosiaalisessa mediassa päivittäin. Sosiaalista mediaa käytetään enimmäkseen videoiden ja kuvien selailuun sekä viestittelyyn. Tutkimuksen tuloksista voidaan havaita, että nuoria kiinnostaa erityisesti muotiin ja pukeutumiseen liittyvä sisältö. Nuorten kuluttamat muoti- ja lifestyle-sisällöt voivat olla yhteydessä motivaation herättämiseen. Osa nuorista kertoikin nähneensä sosiaalisessa mediassa vaatekappaleita, joita

haluaisivat kokeilla tehdä itse. Nämä tulokset tukevat Ryanin ja Decin (2017) näkemystä siitä, että kun yksilö saa itse vaikuttaa siihen mitä tekee, kasvattaa se motivaatiota ja merkityksellisyyden tunnetta.

Tutkimuksen tuloksista käy ilmi, että käsitöitä koulun lisäksi myös vapaa-ajalla tekevät oppilaat kokevat sosiaalisen median olevan positiivinen lisä koulukäsitöihin. Myös aktiiviset somen käyttäjät, jotka eivät tee käsitöitä vapaa-ajalla kokivat somen olevan mahdollinen innoittaja koulukäsitöihin. Osa oppilaista myös kertoi hyödyntävänsä sosiaalisen median käsityösisältöjä vapaa-ajan käsityöprojekteissaan. Kuitenkin muutama ryhmään 1 eli aktiivisista somen käyttäjistä ja aktiivisista käsitöiden tekijöistä kokivat somen olevan enemmän haitallinen kuin hyödyllinen lisä koulukäsitöihin.

Huoli sosiaalisen median väärinkäytöstä kävi ilmi vastauksissa. Vastajaat pohtivat tulisiko oppilaiden sosiaalisen median käytöstä koulussa mitään vai ajautuisivatko oppilaat väärinkäyttämään vapautta hyödyntää somea. Tästä syystä on tärkeää, että opettaja ohjaa oppilaita hyödyntämään sosiaalista mediaa vain tarkoituksen mukaisesti. Nämä tulokset vastaavat Mannerheimin lastensuojeluliiton (2024) tekemän nuorten mediankäytön kyselyn tuloksia. Kyselyn tulosten mukaan nuoret kaipaavat aikuisilta enemmän ohjausta ja tukea sosiaalisessa mediassa toimimiseen. Aikuisten ohjausta toivotaan sekä kotona että koulussa.

Tutkimuksemme perusteella nuorilla on vielä kiinnostusta käsitöitä kohtaan. Vastajista suurin osa kertoo harrastavansa käsitöitä koulun lisäksi myös vapaa-ajalla. Myös kiinnostus oppia tekemään erilaisia käsityöprojekteja oli suurta. Vain pienestä osasta vastauksia kävi ilmi, ettei käsitöiden teko olisi kiinnostusta herättävää.

Tutkimuksen luotettavuuteen on monia erilaisia vaikuttavia tekijöitä. Luotettavuutta tarkastellessa arvioidaan tutkijan tutkimuksessa tekemiä tekoja, valintoja ja ratkaisuja (Vilka, 2025).

Tutkimuksen otanta koostuu ainoastaan uusimaalaisten nuorten mielipiteistä ja kokemuksista. Sosiaalisen median käyttö ja perinteisten harrastusten yleisyys voi poiketa toisistaan Suomen eri alueilla. Tutkimuksen validiteetin vuoksi olisi ollut suotavaa saada aineistoa myös muualta Suomesta. Validiteetilla tarkoitetaan

tutkimuksen pätevyyttä eli sitä, onko se tehty perusteellisesti (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Näin tutkimustulokset olisivat saaneet tarkemman maanlaajuksen pätevyyden.

Haastattelun luotettavuutta voidaan kritisoida. Haastateltaville esitettiin ennakkoon ainoastaan tutkimuksen aihe ja sen tarkoitus. Haastattelukysymykset eivät olleet nuorten tiedossa ennen itse haastattelua. Jos kysymykset olisivat olleet haastateltavien tiedossa ennakkoon, olisi heillä ollut enemmän aikaa pohtia vastauksia kysymyksiin. Tällöin haastattelusta saadut vastaukset olisivat voineet olla tarkempia ja yksityiskohtaisempia. Toisaalta jos haastateltavalla olisi ollut tiedossa tutkimuksen aiheen ja tarkoituksen lisäksi haastattelukysymykset, olisi nuorelle voinut olla haastavampaa muodostaa omat mielipiteet. Nuori olisi voinut pohjustaa omat ajatukset sen mukaan, miten hän kokee kysymysten hakevan takaa. Vastausten oli tarkoitus perustua täysin nuoren omiin mietteisiin ja kokemuksiin, joten koimme kysymysten kysymisen kertaluontoisesti olevan pätevin tapa saada täsmällisiä vastauksia.

Etsimme itse haastateltavat nuoret lähipiiristä, eli koulut ja kunnat eivät olleet osallisina haastatteluun. Tämä olisi voinut olla epäeettinen valinta, jos haastatteluun olisi ollut laaja vaihtoehtoskaala. Omissa lähipiireissämme oli kuitenkin vain muutama oikeaa ikäluokkaa edustava henkilö, joten haastattelut toteutettiin saatavilla olevien nuorten kanssa.

Kuvion 5 kysymyksessä 17 % vastaajista on vastannut, ettei tee käsitöitä vapaa-ajalla. Kuviossa 9 esiintyvässä jatkokysymyksessä tiedusteltiin somen käytöstä vapaa-ajalla tehtävien käsitöiden yhteydessä. Kysymys oli siis kohdistettu heille, jotka kertoivat tekevänsä käsitöitä koulun lisäksi myös vapaa-ajalla. Kysymyksellä on kuitenkin 23 vastausta, eli kaikki kyselyyn vastanneista on vastannut kysymykseen. Vastanneista 21,7 % eli viisi vastaajaa oli vastannut, ettei hyödynnä somea vapaa-ajalla tehtävien käsitöiden yhteydessä. Näistä viidestä vastaajasta kolme oli aikaisemmassa kysymyksessä todennut, ettei tee vapaa-ajalla käsitöitä. Tulokset eivät siis täysin täsmää, sillä prosenttiluvut heittävät hieman ylimääraisten vastausten vuoksi. Kuvion 9 kysymystä ei ollut merkitty pakolliseksi kyselyssä, jotta edelliseen kysymykseen (kuvion 5 kysymykseen) kielteisesti vastanneiden ei olisi tarvinnut siihen vastata. Tämä meni mitä ilmeisimmin vastaajilta ohi, jonka vuoksi tulokset

hieman heittelevät. Kysymys olisi pitänyt piilottaa edelliseen kysymykseen kielteisesti vastanneilta, jotta tältä olisi välttytty.

8 Pohdinta

Keräsimme tutkimuksemme aineiston 7–9 luokkalaisilta nuorilta. Meille oli tärkeää saada selville nimenomaan nuorten ajatuksia koulukäsitöistä ja sosiaalisen median hyödyntämisestä käsityötunneilla. Koska tutkimuksemme kohteena olivat alaikäiset, tarvitsimme tutkimusluvut kunnalta, koululta, huoltajilta sekä oppilailta itseltään.

Tutkimuslupien hakuprosessi hieman viivästytti tutkimuksen etenemistä ja aineistoa kertyi huomattavasti vähemmän kuin aluksi olimme ajatelleet. Vaikka tutkimuslupien saaminen osoittautui haastavammaksi mitä aluksi ajattelimme, oli se kuitenkin myös opettavainen vaihe tämän tutkielman tekemisessä.

Kyselyssä saamiemme vastausten laatu yllätti positiivisesti vastaajien iän huomioon ottaen. Myöskään aikaisemmista tutkimuksista selvinnyt kiinnostuksen laskeminen koulukäsitöitä kohtaan ei asettanut korkeita odotuksia vastausten suhteen. Kuitenkin kaikki saamamme vastaukset olivat asianmukaisia. Avoimissa kysymyksissä useampi oppilas oli avannut ajatuksiaan enemmän. Vastausten laatuun voi vaikuttaa se, että molemmat kyselyyn vastanneet ryhmät olivat valinnaiskäsityöryhmiä. Tästä syystä voidaan olettaa, että ainakin osalla vastaajista on taustalla myös harrastuneisuutta ja kiinnostusta käsitöitä kohtaan.

Kyselyn lisäksi keräsimme tutkimukseemme aineistoa haastatteluilla. Haastatteluilla toivoimme saavamme vielä laajemman käsityksen nuorten suhtautumisesta koulukäsitöihin ja sosiaalisen median käsityösisältöihin. Haastatteluista saatu aineisto vastasi kyselyn kautta saatua aineistoa, mutta ei tarjonnut toivomaamme syvempää ymmärrystä. Tähän saattoi vaikuttaa haastattelukysymysten muotoilu, ehkä nuoret eivät ymmärtäneet mitä joillakin kysymyksillä haettiin.

Saamamme tutkimustulosten perusteella nuorilla olisi siis intoa ja kiinnostusta lisätä sosiaalisen median hyödyntämistä koulukäsitöissä. Vaatteiden tuunaus nousi yllättävän monen nuoren vastauksissa ilmi. Nuoret ovat somessa nähneet erilaisia tuunausprojekteja, jotka ovat antaneet ideoita ja inspiroineet omien vaatteiden muokkaamiseen. Vaatteiden muokkausta ja tuunausta voitaisiin pitää tietynlaisena vetonaulana tulevaisuuden koulukäsitöissä.

Sosiaalisen median hyödyntämisessä on puolensa myös opettajan työnsä tarkastellessa. Some voi helpottaa työntekoa tarjoamalla oppimisalustan, jossa

opettajan ei tarvitse olla välittömässä yhteydessä jokaisella käsityöprojektin vaiheella. Somen hyödyntämisessä voi olla myös riskinsä. Somen käyttöä tulisi valvoa tarkasti, jottei somea käytetä väärin oppitunneilla. Opettajan tulisi rajata somea niin, että oppilailla olisi käytössä vain tietyt somealustat ja hakusanat. Näin toiminta sosiaalisessa mediassa keskittyisi itse käsitöihin ja pysyisi kouluympäristölle asianmukaisena.

Mahdollinen jatkotutkimus voitaisiin jakaa kahteen eri suuntaan; nuorten näkökulman tarkasteluna syvemmältä tasolta tai vaihtoehtoisesti opettajan näkökulmasta aihetta tarkastellen. Jatkotutkimus voitaisiin lähteä toteuttamaan tutkimuksena, jossa konkreettisesti nuorten kanssa kokeiltaisiin somen hyödyntämistä osana käsityöprojektia. Tutkimusta voitaisiin jatkaa toteuttamalla oma kerho, jossa nuoret saavat valita somesta projektin, jonka he sitten itse toteuttavat. Käsityöprojektin tekoon hyödynnettäisiin somea tekoprosessissa sekä dokumentoinnissa. Kerhon jälkeen tietyn ajan kuluttua toteutettaisiin haastattelut kerhoon osallistuneille ja selvitetäisiin, innostuiko nuoret jatkamaan käsitöiden tekemistä vapaa-ajalla.

Vaihtoehtoinen jatkotutkimuksen aihe voisi olla aiheen tutkiminen opettajan näkökulmasta. Tutkimuksessa voitaisiin tutkia tekstiilikäsityön opettajien sekä käsityön aineenopettaja opiskelijoiden kantaa somen hyödyntämisestä osana tekstiilikäsitöiden opettamista. Tutkimuksella selvitetäisiin, voisiko somen hyödyntäminen edesauttaa opettamista ja kiinnostuksen herättämistä käsitöitä kohtaan sekä millaisia hyötyjä ja haittoja somekokeilusta voisi olla.

Lähteet

- Aapola-Kari, S., Armila, P., Bernelius, V., Happonen, K., Kivijärvi, A., Kosunen, S., Matikainen, J., Pahkala, A. & Westinen, E. (2025). Kesä ja kännykät: Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2024. A. Kivijärvi & K. Happonen (toim.). Opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion nuorisoneuvosto, Nuorisotutkimusseura. Luettu 26.3.2026. <https://edition.fi/nuorisotutkimusseura/catalog/book/1683>
- Aarnio, M. (2022). Sorrutko sinäkin doomscrollaukseen? Tätä se tarkoittaa. MTV Uutiset. Luettu 8.2.2026. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/sorrutko-sinakin-doomscrollaukseen-tata-se-tarkoittaa/8368364>
- Chen, B. (2025). Oppimistulokset paljastavat, miten pahaa jälkeä some ja tekoäly nyt tekevät nuorten aivoissa. Helsingin Sanomat. Luettu 4.2.2016. <https://www.hs.fi/maailma/art-2000011625440.html>
- Günther, K. & Hasanen, K., (2021). Tyypittely. Teoksessa J. Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettu 16.4.2016. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/tyypittely/>
- Haasio, A. (2017). Koukussa nettiin: lapset, nuoret ja verkon vaarat. Avain.
- Hilmola, A. J. & Autio, O. (2017). Käsityö ja asenteet – oppiaineen tulevaisuus. Ainedidaktikka, 1(1). Luettu 17.4.2026. <https://doi.org/10.23988/ad.v1i1.60731>
- Juhila, K. (2021a). Teemoittelu. Teoksessa J. Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettu 16.4.2026. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>
- Juhila, K. (2021b). Koodaaminen. Teoksessa J. Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettu 15.4.2026. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/metelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/koodaaminen/>
- Kananen, J. (2014). Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

- Kosola, S., Moisala, M., Ruokoniemi, P., Forss, M., Helajärvi, H., Häkkinen, P., Kokko, S., Korkeila, J., Lonka, K., Martikainen, S., Merikivi, J., Meriläinen, M., Myllyniemi, S., Männikkö, N., Pesonen, A.-K., Pirkkalainen, H., Saarikivi, K., Salasuo, M., Salo, M., ... Duodecim, kustannusosakeyhtiö. (2019). Lapset, nuoret ja älylaitteet : taiten tasapainoon (1. painos.). Duodecim.
- Kröger, T. (2020). Käsityökasvatuksen perusteet. Punomo. Luettu 14.4.2026.
https://static.punomo.fi/uploads/2020/01/kasityokasvatus_v2.pdf
- Lehtinen, E., Vauras, M. & Lerkkanen, M.-K. (2016). Kasvatuspsykologia (3., uudistettu painos.). PS-kustannus. Luku 7.
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. (2024). Nuorten mediankäytön kysely 2024. Luettu 9.4.2026. https://www.mll.fi/wp-content/uploads/2024/02/nuorten_mediankayton_kysely_2024_a4.pdf
- Mannerheimin lastensuojeluliitto. (2025). Sosiaalisen median palveluita ja sovelluksia. Luettu 9.4.2026. <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/lapset-ja-media/lapsi-sosiaalisessa-mediassa/sosiaalisen-median-palveluita-ja-sovelluksia/>
- Mommo, S., Kouhia, A. & Rönkkö, M. (2025). Visions of the Future of Craft Education. The International Journal of Art & Design Education, 44(1). Luettu 16.4.2026. <https://doi.org/10.1111/jade.12548>
- Oinas, S. & Vainikainen, M.-P. (2024). Digitalisaatio oppimisen ja oppimistulosten selittäjänä. Suomen kasvatustieteellinen seura. Luettu 17.4.2026.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7411-26-1>
- Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Luettu 14.4.2026.
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf
- Opetushallitus. (2025). Perusopetuslaki muuttuu: koulujen tulee huomioida puhelien käyttö ja säilytys järjestyssäännöissään. Luettu 14.4.2026.
<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/perusopetuslaki-muuttuu-koulujen-tulee-huomioida-puhelimien-kaytto-ja-sailytys>
- Palokallio, N. (2025). Poliitikot haluavat someen ikärajan, mutta tutkijan mukaan ongelma on aikuisissa. Helsingin Sanomat. Luettu 4.2.2026.
<https://www.hs.fi/politiikka/art-2000011648232.html>

- Pöllänen, S., Rönkkö, M.-L., Salonen, A., Härkki, T. & Lindfors, E. (2021). Monimateriaalisuus perusopetuksen käsityössä. *Ainedidaktikka*, 5(2). Luettu 3.4.2026. <https://doi.org/10.23988/ad.90017>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness* (1st ed.). Guilford Publications. Luettu 23.4.2026. <https://doi.org/10.1521/978.14625/28806>
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006). Validiteetti. *KvaliMOTV*. Luettu 2.6.2026. https://www.fsd.tuni.fi/metelmaopetus/kvali/L3_3_1.html
- Salmela-Aro, K., Aunola, K., Salo, A.-E. & Kajamies, A. (2018). *Motivaatio ja oppiminen*. PS-kustannus.
- Selin, S. (2017). Onko some paras sparraaja käsityön tekijälle? *Yle*. Luettu 8.2.2026. <https://yle.fi/a/3-9969795>
- Sipola, T. (2019). Teknisen työn ja tekstiilityön yhdistäminen ei lisännyt tasa-arvoa – sen sijaan se voi pahentaa ongelmaa, jota vientiteollisuus jo nyt pelkää. *Yle*. Luettu 29.1.2026. <https://yle.fi/a/3-11031718>
- Suomi Sanakirja. (n.d.a) *Diy*. Luettu 30.5.2026. <https://www.suomisanakirja.fi/diy>
- Suomi Sanakirja. (n.d.b) *Lifestyle*. Luettu 30.5.2026. <https://www.suomisanakirja.fi/lifestyle>
- Suutari, E. (2025). Opettaja huolissaan: Osalla nuorista englannin kielen taito on ”hokematasolla”. *Helsingin Sanomat*. Luettu 8.2.2026. <https://www.hs.fi/suomi/art-2000011627127.html>
- Taitoliitto. (2024). Käsitöiden harrastaminen Suomessa. Luettu 13.4.2026. <https://www.taito.fi/ajankohtaista/uutiset/kasityoharrastus-suomessa-selvitys-2024/>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.
- Verkkohaltuun. (n.d.). *Sosiaalisen median hyödyt*. Luettu 17.4.2026. <https://verkkohaltuun.fi/sosiaalisen-median-hyodyt/>
- Vilhunen, K. & Väänänen, N. (2026). Different ways to craft and use social media in crafting. *Leisure Studies*. Luettu 3.4.2026. <https://doi.org/10.1080/02614367.2024.2357793>
- Vilhunen, K., Pöllänen, S. H. & Pitkäniemi, H. (2021). *Reasons for knitting blogging and its importance for crafting*. *Techne Series* (Oslo). Luettu 3.4.2026. <https://doi.org/10.7577/TechneA.4185>

Vilkku, H. (2025). Tutki ja kehitä. Santalahti-kustannus. Luettu 30.5.2026.

https://webreader.ellibslibrary.com/read/eyJhbGciOiJIUzI1NiIsInR5cCI6IkpXVCJ9.eyJsb2FuX2kljoiMTcyMzEyMDYiLCJub25jZSI6IiVna3gzempvYUJxNE1TRUFZMTVSVkI3S1c5N2JtY3R1IiwiaXNibiI6Ij3ODk1MjM3MDU5NTEiLCJleHBpcmVzIjoxNzgxNTM5NjA0fQ.4lTOEtHdil_chPwR7_x8cUiMbswOCICR_xgbqLWWI_k

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

24

Kysely yläkoulun tekstiilikäsityö tunnille

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Kysely laadittu kandidaatin tutkielmaa varten. Tutkielman otsikko "Näytöltä vaatekaappiin – kuinka sosiaalinen media voi herättää 7–9 luokkalaisten kiinnostuksen tekstiilikäsitöiden tekemistä kohtaan?"

Kuinka paljon kulutat sosiaalista mediaa päivässä (esim. Tiktok, Snapchat, Instagram, yms.)? *

En käytä somea	0-1 h	2-3 h	4-5 h	Enemmän kuin 5h
-------------------	----------	----------	----------	--------------------

☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Mitä eri somen kanavia käytät (esim. Instagram, Snapchat, TikTok, YouTube, yms.)? *

Mihin käytät somea (esim. kommunikointiin, sisällön tuottamiseen, videoiden katsomiseen, yms.)? *

Kuinka usein harrastat tekstiilikäsitöiden tekoa? *

☐ Teen käsitöitä koulussa ja usein vapaa-ajalla.

- ☐ Teen käsitöitä koulussa ja silloin tällöin vapaa-ajalla.
- ☐ Teen käsitöitä ainoastaan koulussa
- ☐ Teen käsitöitä ainoastaan koulussa, vaikka se ei ole oikeastaan juttuni

Jos teet käsitöitä vapaa-ajalla, käytätkö käsityöprojekteihin apuna somesta löytyviä tutoriaaleja (esimerkiksi YouTube- tai TikTok-videoita)?

- ☐ En
- ☐ Välillä
- ☐ Usein

Millaista somen sisältöä kulutat? Onko kulutettava sisältö koskaan muotiin painottunutta (katsotko esimerkiksi asuvideoita)? *

Oletko törmännyt johonkin tiettyyn vaatekappaleeseen tai jonkin vaatteiden/asusteiden ohjeeseen, joka herätti kiinnostusta tai jonka tahtoisit mahdollisesti itsekin toteuttaa? Jos olet, niin mikä? *

Voisiko somen hyödyntäminen koulukäsitöissä lisätä motivaatiota käsitöiden tekoon? Miten? *

Liite 2: Tietosuojailmoitus

Tietosuojailmoitus
EU:n yleinen tietosuoja-asetus,
artiklat 13 ja 14

1 (2)

1. Rekisterin nimi	Näytöltä vaatekaappiin – kuinka sosiaalinen media voi herättää 7–9 luokkalaisten kiinnostuksen tekstiilikäsittöiden tekemistä kohtaan?
2. Rekisterinpitäjä	Natalia Lentonen, nilent@utu.fi Anni Liukkonen, alliuk@utu.fi Turun yliopisto
3. Vastuuhenkilön yhteystiedot	Natalia Lentonen, nilent@utu.fi Anni Liukkonen, alliuk@utu.fi
4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot	DPO@utu.fi +358 29 450 4361
5. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperuste	Tutkimuksesta kerättävä tietoa kerätään opiskelijoiden kandidaatin tutkielmaa varten. Tietoa kerätään kyselyn ja haastattelun muodossa. Tutkielmaa varten kerättävän tiedon avulla pohditaan, voiko some edistää yläasteikäisten kiinnostusta tekstiilikäsittöitä kohtaan. Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on <i>(rasti vain yksi kohta)</i> ☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 a-kohta) ☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 e-kohta) ☐ muu mikä _____
6. Käsiteltävät henkilötietoryhmät	Rekisteriin talletetaan rekisteröidystä seuraavia tietoja Ikä, luokka-aste, koulu ja kunta
7. Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät.	Tietojaei levitetä tutkimusryhmän ulkopuolelle.

Turun yliopisto • University of Turku

FI-20014 Turun yliopisto, Finland • www.utu.fi

Puhelin/Telephone +358 29 450 5000 • Faksi/Fax +358 29 450 5040

8. Tiedot tietojen siir- rosta kolmansiin mai- hin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.
9. Henkilötietojen säilyt- tämisaika tai sen määrittämisen kritee- rit	Kyselyssä kerätään tutkimukseen osallistuvien oppilaiden iät ja luokka-asteet. Lisäksi tutkijoilla on tiedossa koulut ja kunnat, joista aineisto on kerätty. Näitä tietoja ei tulla mainitsemaan tut- kimuksessa. Tutkimuksen kysely toteutetaan anonyyminä Webropol-kyselynä. Tutkimuksesta saatu tieto säilytetään tieto- turvallisin menetelmin SeaFile-palvelussa. Tutkimuksesta saa- tua aineistoa säilytetään 31.5.2028 saakka. Tämän jälkeen ne tuhotaan tietoturvallisesti.
10. Rekisteröidyn oikeu- det	Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää tai vaikeuttaa käsitte- lyä. Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle. Yhteyshenkilö rekisteröidyn oikeuksiin ja velvollisuuksiin liitty- vissä asioissa on Turun yliopiston tietosuojavastaava, yhteys- tiedot ilmoituksen alussa.
11. Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu	Tiedot kerätään suoraan kyselyyn tai haastatteluun osallistu- vilta.
12. Tiedot automaattisen päättöksenteon ml. profiloinnin olemassa- olosta	Tietoja ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profiloin- nin tekemiseen.

Liite 3: Nuorelle suunnattu tutkimusseloste ja suostumus osallistua tutkimukseen (kysely)

Tutkimusseloste:

Hei yläkoululainen!

Me teemme yliopistossa tutkimusta siitä, miten sosiaalinen media (kuten TikTok, Instagram ja Pinterest) vaikuttaa nuorten intoon tehdä käsitöitä. Meitä kiinnostaa erityisesti se, voisiko somen käyttö käsityötunneilla tehdä opiskelusta kiinnostavampaa ja lisätä intoa omien vaatteiden tai muiden projektien tekemiseen.

Pääset vastaamaan lyhyeen kyselyyn käsityön oppitunnilla. Kysely toteutetaan Webropol-alustalla, ja siinä on kahdeksan kysymystä. Voit vastata valitsemalla valmiita vaihtoehtoja sekä kertomalla ajatuksistasi omin sanoin. Oikeita tai vääriä vastauksia ei ole, sinun kokemuksesi on meille tärkein! :)

Vastauksiasi käsitellään luottamuksellisesti ja niitä käytetään osana kandidaatintutkielmaamme. Vastauksia säilytetään tietoturvallisesti 31.5.2028 saakka, minkä jälkeen ne tuhoetaan tietoturvallisin menetelmin.

Kiitos että autat meitä ymmärtämään paremmin, miltä tulevaisuuden käsityön opetus voisi näyttää!

Terkuin, Anni ja Natalia (tulevat kassäopet)

Annan suostumukseni käyttää antamiani vastauksia anonymisoituna tutkimusaineistona

(Oppilaan allekirjoitus ja nimenselvennys)

Linkki ja QR-koodi tietosuojailmoitukseen: <https://seafire.utu.fi/f/5c841701540b4de99a11/>

Liite 4. Nuorelle suunnattu tutkimusseloste ja suostumus osallistua tutkimukseen (haastattelu)

Tutkimusseloste:

Hei yläkoululainen!

Me teemme yliopistossa tutkimusta siitä, miten sosiaalinen media (kuten TikTok, Instagram ja Pinterest) vaikuttaa nuorten intoon tehdä käsitöitä. Meitä kiinnostaa erityisesti se, voisiko somen käyttö käsityötunneilla tehdä opiskelusta kiinnostavampaa ja lisätä intoa omien vaatteiden tai muiden projektien tekemiseen.

Pääset haastateltavaksi kandi tutkimusta varten. Haastattelussa kyselemme syventäviä kysymyksiä koskien käsitöitä ja somen käyttöä. Pääset siis vastaamaan kysymyksiin kertomalla ajatuksistasi omin sanoin. Oikeita tai vääriä vastauksia ei ole, sinun kokemuksesi on meille tärkein! :)

Vastauksiasi käsitellään luottamuksellisesti ja niitä käytetään osana kandidaatintutkielmaamme. Vastauksia säilytetään tietoturvallisesti 31.5.2028 saakka, minkä jälkeen ne tuhoetaan tietoturvallisin menetelmin.

Kiitos että autat meitä ymmärtämään paremmin, miltä tulevaisuuden käsityön opetus voisi näyttää!

Terkuin, Anni ja Natalia (tulevat kassäopet)

Annan suostumukseni käyttää antamiani vastauksia anonymisoituna tutkimusaineistona

(Oppilaan allekirjoitus ja nimenselvennys)

Linkki ja QR-koodi tietosuojailmoitukseen: <https://seafire.utu.fi/f/5c841701540b4de99a11/>

Liite 5. Huoltajille suostumus tutkimusyhteistyöhön -lupalappu (kysely)

SUOSTUMUS TUTKIMUSYHTEISTYÖHÖN (Huoltajat)

Turun yliopisto

Kevät 2026

Olemme Natalia Lentonen ja Anni Liukkonen, kolmannen vuoden käsityön aineenopettajaopiskelijoita Turun yliopiston Rauman kampukselta. Teemme parhaillaan kandidaatintutkielmaa, jossa tarkastelemme sosiaalisen median mahdollisuuksia käsityön opetuksessa. Tutkimuksemme otsikko on "Näytöltä vaatekaappiin – kuinka sosiaalinen media voi herättää 7–9-luokkalaisten kiinnostuksen tekstiilikäsittöiden tekemistä kohtaan?". Pyrimme selvittämään, voidaanko sosiaalista mediaa (kuten Pinterestia tai Instagramia) hyödyntää opetuksessa oppilaiden motivaation ja oppiainekiinnostuksen lisäämiseksi. Keräämme tutkimusaineiston lyhyellä kyselylomakkeella, johon oppilaat vastaavat käsityön oppitunnilla. Kysely täytetään sähköisesti Webropol-alustalla, ja se koostuu kahdeksasta kysymyksestä. Vastaukset annetaan valitsemalla sopiva vaihtoehto sekä kirjoittamalla lyhyesti omista kokemuksista. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Oppilaalla on oikeus kieltäytyä osallistumisesta tai keskeyttää kyselyyn vastaaminen missä vaiheessa tahansa ilman seurauksia.

Tutkimukseen liittyvä tietosuojailmoitus löytyy täältä: <https://seafire.utu.fi/f/5c841701540b4de99a11/>

Lapsen nimi ja luokka

- ☐ Annan suostumukseni käyttää huoltamani alaikäisen vastauksia anonymisoituna tutkimusaineistona.
- ☐ En anna suostumustani käyttää huoltamani alaikäisen vastauksia anonymisoituna tutkimusaineistona.

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Suostumuslomake palautetaan lapsen mukana opettajalle, joka välittää lomakkeet tutkijoille tunnistetietojen poistamista varten.

Tutkijoiden yhteystiedot:

Kasvatustieteiden ylioppilas, Natalia Lentonen nilent@utu.fi

Kasvatustieteiden ylioppilas, Anni Liukkonen alliuk@utu.fi

Liite 6. Huoltajille suostumus tutkimusyhteistyöhön -lupalappu (haastattelu)

SUOSTUMUS TUTKIMUSYHTEISTYÖHÖN (Huoltajat)

Turun yliopisto

Kevät 2026

Olemme Natalia Lentonen ja Anni Liukkonen, kolmannen vuoden käsityön aineenopettajaopiskelijoita Turun yliopiston Rauman kampukselta. Teemme parhaillaan kandidaatintutkielmaa, jossa tarkastelemme sosiaalisen median mahdollisuuksia käsityön opetuksessa. Tutkimuksemme otsikko on ”Näytöltä vaatekaappiin – kuinka sosiaalinen media voi herättää 7–9-luokkalaisten kiinnostuksen tekstiilikäsitöiden tekemistä kohtaan?”. Pyrimme selvittämään, voidaanko sosiaalista mediaa (kuten Pinterestia tai Instagramia) hyödyntää opetuksessa oppilaiden motivaation ja oppiainekiinnostuksen lisäämiseksi. Keräämme tutkimusaineiston lyhyellä haastattelulla, johon yläkouluikäinen vastaa sovittuun aikaan. Yläkouluikäisen on tarkoitus kertoa omista kokemuksista koskien käsitöiden tekoa ja somen käyttöä. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Yläkoululaisella on oikeus kieltäytyä osallistumisesta tai keskeyttää kyselyyn vastaaminen missä vaiheessa tahansa ilman seurauksia.

Tutkimukseen liittyvä tietosuojailmoitus löytyy täältä: <https://seafile.utu.fi/f/5c841701540b4de99a11/>

Lapsen nimi ja luokka

-
- ☐ Annan suostumukseni käyttää huoltamani alaikäisen vastauksia anonymisoituna tutkimusaineistona.
- ☐ En anna suostumustani käyttää huoltamani alaikäisen vastauksia anonymisoituna tutkimusaineistona.

Allekirjoitus ja nimen selvennys

Tutkijoiden yhteystiedot:

Kasvatustieteiden ylioppilas, Natalia Lentonen nilent@utu.fi

Kasvatustieteiden ylioppilas, Anni Liukkonen alliuk@utu.fi